

Θανάσης Πάνου



«Η ΕΚΘΕΣΗ ΩΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΚΕΨΗΣ
ΚΑΙ ΜΟΡΦΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ
ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΑ
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

schooltime.gr



Θανάσης Πάνου, «Η Έκθεση ως Μεθοδολογία Σκέψης και Μορφή Γλωσσικής
Επικοινωνίας»

ISBN: 978-618-80632-3-5

Σεπτέμβριος 2013

Επιμέλεια, Σελιδοποίηση: Θανάσης Πάνου

Εξώφυλλο: Θανάσης Πάνου

Εκδόσεις schooltime.gr

Τηλ.: 6977554086

e-mail: info@schooltime.gr

website: www.schooltime.gr

Το ψηφιακό βιβλίο διανέμεται δωρεάν και αποκλειστικά από τον δικτυακό τόπο schooltime.gr

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή Περιληπτική), με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ή άλλο, χωρίς τη γραπτή άδεια του Εκδότη και τη σύμφωνη γνώμη του συγγραφέα





Θανάσης Πάνου

«Η ΕΚΘΕΣΗ ΩΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΣΚΕΨΗΣ
ΚΑΙ ΜΟΡΦΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»



ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ

ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΑ

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

schooltime.gr

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ... Μερικές σκέψεις.

«Η έκθεση απαιτεί μαθηματική ακρίβεια
και την ελαφρότητα της τρυφερής ματιάς»
Α. ΤΕΡΖΑΚΗΣ

«Δεν ξέρω, περαστικός είμαι... για την έκθεση ήρθα» Η φράση αυτή υποκρύπτει την παντελή άγνοια του μαθητή για τα θέματα της έκθεσης, αλλά και την θέση ότι η έκθεση είναι αναμφισβήτητα ένα μάθημα «ασαφές» και τυχαίο», άρα δεν είναι δυνατή η προετοιμασία για τις εξετάσεις. Η νοοτροπία αυτή έχει καλλιεργηθεί γιατί δεν έχουν προσδιοριστεί με ακρίβεια τα όρια του αντικειμένου αυτού του «μαθήματος»

Οι υπεύθυνοι το αντιμετώπισαν με πειραματισμούς και αποσπασματικά ως μάθημα χωρίς λογική σειρά. Όλοι όμως όσοι έχουν ασχοληθεί με την εκπαίδευση και την διδακτική, γνωρίζουν και συμφωνούν με την άποψη ότι σήμερα η μάθηση εξακολουθεί να παραμένει «παθητική» με την έννοια, όχι της εξωτερικής καταπίεσης αλλά μιας εσωτερικής ατονίας. Υπάρχει έλλειψη τόνου πνευματικού, δημιουργίας. Ο μαθητής προσδοκείτε να είναι ένα άριστο φερέφωνο ενός δεδομένου «πακέτου συμπιεσμένων και αποσπασματοποιημένων γνώσεων» συχνά αμφιβόλου ποιότητας και προέλευσης. Πρόκειται για μία εκπαίδευση «ΠΡΟΚΑΤ».

Οι επιδερμικές αλλαγές της ύλης ή των μαθημάτων, δυστυχώς δεν αλλάζουν τίποτα στο ρόλο του μαθητή, ώστε ο τελευταίος να εξελιχθεί σε ουσιαστικά φιλομαθή και δυναμική ομάδα. Η παθητική υποταγή, στο ένα και μοναδικό βιβλίο, ο περιορισμός της έκφρασης, της γνώμης σε 400-600 λέξεις (!) αποτελεί φραγμό στον ελεύθερο διάλογο και συνεπώς στη δημιουργική αφομοίωση.

Ο ελλιπείς πολλές φορές αυτός- καθ'αυτός τρόπος διδασκαλίας , η απουσία απαγόρευση παραδειγμάτων (για να ενισχυθούν οι εποπτικές εικόνες) , η έλλειψη των κοινωνικό-πολιτικών προεκτάσεων ενός θέματος , δημιουργούν ένα μεγάλο φάσμα αρνητικών στοιχείων – που υπονόμισαν – την σημασία αλλά και κύρος της έκθεσης ως μεθοδολογία σκέψης και μορφή γλωσσικής επικοινωνίας. Αυτή βασικά η πλευρά του προβλήματος αποτελεί και το ευαίσθητο σημείο , την «Αχιλλείο πτέρνα» της κάθε εργασίας για την βοήθεια του μαθητή.

Η αντιμετώπιση όμως των πολύμορφων δυσκολιών ελέγχεται ξεκινώντας από την θέση 'κλειδί' ότι ο νέος είναι διφυής, κράμα από γήινα και θεϊκά στοιχεία». Το θεϊκό στοιχείο είναι η ώθηση προς τα άνω προς το φως , ο Άνθρωπος και η γνώση. Με την γενική παιδεία συγγενεύουμε λίγο με την θάλασσα και τον ουρανό. Αυτό δεν πρέπει να το παραμελεί το εκπαιδευτικό σύστημα της ειδικευσης και της αυστηρά τεχνοκρατικής γνώσης. Όσο βέβαια και αν έχουμε ανάγκη από ειδικευμένους ανθρώπους σ' όλους τους κλάδους , φαίνεται ότι υπεράνω όλων έχουμε ανάγκη από Άνθρώπους. Και αυτό γιατί για να ξυπνήσει η ψυχή του νέου και να οδηγηθεί σε μια ανώτερη αντίληψη ζωής χρειάζεται το ηθικό κέντρο. Το ηθικό κέντρο που αντλεί το περιεχόμενό του από μια ΥΠΕΡ-ΜΝΗΜΗ που διατηρεί όλες τις δημιουργίες μας. Οι δημιουργίες αυτές ξεκινούν από μια ιστορική αφετηρία του παρελθόντος και χάνονται μέσα στους μύθους και τους θρύλους που σχεδόν ομόφωνα καταλήγουν σε κάποιο αρχέγονο δίκαιο. Δηλαδή την σκέψη.

Έτσι θέμα έκθεσης μπορεί να αποτελέσει οτιδήποτε μπορεί να γίνει αντικείμενο σκέψης αρκεί να έχει την παρουσία του στην γνωστική μας αντίληψη. Να αποτελεί δηλαδή στο γνωστικό μας οπλοστάσιο ελεύθερη κατάκτηση. Την έχει όμως αυτή την ελευθερία ο μαθητής στο σχολείο; Υπάρχει δηλαδή η αυτενέργεια;

Για να ξυπνήσει η ορθή σκέψη πρέπει να γίνει αντιληπτό στον νέο ότι οι επιστήμες που μελετά δεν κινούνται σε ξέχωρους πλανήτες.! «Τι υπάρχει στο χώρο και το χρόνο;» Την απάντηση θα την πάρουμε από τις φυσικό-μαθηματικές επιστήμες που είναι όμως θεμελιωμένες στην θεωρητική φιλοσοφία. «Τι πρέπει να πράξω;» . Την απάντηση θα την αναζητήσουμε στην ηθική, το δίκαιο, στις κοινωνικές επιστήμες. Αν και τα δύο ερωτήματα είναι δύσκολο να απαντηθούν θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο άνθρωπος κινείται μηχανικά κατά τον νόμο της αιτιότητας και σταματάει να κινείται μόλις πάψει το αίτιο να ενεργεί. Η ιδέα της κίνησης της σκέψης ταυτίζεται έτσι με την ελευθερία της έκφρασης.

Η εργασία αυτή «Η έκθεση ως μεθοδολογία σκέψης και μορφή γλωσσικής επικοινωνίας» αποτελείται από τρεις ενότητες που περιλαμβάνουν τις βασικές έννοιες του φάσματος των προβλημάτων της εποχής μας.

Η μεθοδολογική διαίρεση του Ανθρώπου σε σώμα – νου- ψυχή απορρέει από την Πλατωνική τριχοτόμηση της ψυχής. Στο έργο του ΠΟΛΙΤΕΙΑ αναφέρει πως η ψυχή αποτελείται από το λογιστικόν , το θυμοειδές και το επιθυμητικό. Η εμπέδωση της τεχνικής του δοκιμιακού λόγου βοηθά ώστε να απομυθοποίηση ο μαθητής την δυσκολία και την ασάφεια των θεμάτων που πραγματεύεται. Η ανάλυση των αιτίων των συνεπειών και των τρόπων – προτάσεων για τον περιορισμό ή την αντιμετώπισή τους. Κάθε σελίδα λειτουργεί και ως άσκηση ανάπτυξης. Ο αναγνώστης μπορεί να εμπλουτίσει με δικά του στοιχεία και επιχειρήματα , ολόπλευρα και σφαιρικά τη θέση που βρίσκεται απέναντί της.

Η εργασία αυτή αποδίδεται όχι με την πρόθεση της παρέμβασης και του εντυπωσιασμού αλλά σαν συμπληρωματική μορφή δίπλα στις άλλες εργασίες που αποτελούν και την βάση (βλέπε βιβλιο-αρθρογραφία). Μεγάλη υπήρξε και η συνεισφορά των μαθητών μου που με τις παρατηρήσεις τους και το πλούσιο υλικό τους από τον περιοδικό και ημερήσιο τύπο έδωσαν την 'ελαφρότητα» και πρακτικότητα της τρυφερής ματιάς που απαιτεί η φύση του μαθήματος ΕΚΘΕΣΗ-έκφραση.

Καλή επιτυχία... στη ζωή

Θανάσης Πάνου



ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΔΙΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΕ ΔΥΟ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ. ΤΗΝ **ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ **ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΑ**.**

Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ.

Ο μαθητής θα πρέπει πρώτα να μάθει να εφαρμόζει το ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ, να οργανώνει δηλαδή τις σκέψεις του και το υλικό του πριν αρχίσει να παραθέτει τις απόψεις του για το θέμα προβληματισμού. Σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει, αφού κατανοήσει την κεντρική ιδέα και τα ζητούμενα του θέματος, να διευκρινίσει το πρόσωπο στο οποίο θα αναπτύξει το θέμα του και να καθορίσει το επικοινωνιακό πλαίσιο. (Επιστολή, Άρθρο, Ομιλία, Δοκιμακός λόγος κ.ά). Για τον **ΠΡΟΛΟΓΟ** και τον **ΕΠΙΛΟΓΟ** πρέπει να διδαχτεί διάφορους τρόπους και μεθόδους ανάπτυξης, που μπορεί να εφαρμόσει. **Στο ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ** θα πρέπει να ομαδοποιήσει τις σκέψεις του ανάλογα με τα ζητούμενα του θέματος, για παράδειγμα, **ΑΙΤΙΑ**, **ΣΥΝΕΠΕΙΣ**, **ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ**. Για κάθε ένα από τα ζητούμενα πρέπει να διακρίνει τους τομείς στους οποίους βρίσκει εφαρμογή η κεντρική έννοια του θέματος. Αν για παράδειγμα ο μαθητής αναζητά τα **ΑΙΤΙΑ** της μαζικής μετανάστευσης στην εποχή μας μπορεί να κατατάξει τα αίτια σε **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ – ΠΟΛΙΤΙΚΑ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**. Τις **ΣΥΝΕΠΕΙΣ**. Είναι δυνατόν να τις διακρίνει σε συνέπειες για το άτομο και την κοινωνία ή συνέπειες για τις χώρες προέλευσης των μεταναστών και συνέπειες για τις χώρες υποδοχής. Με αυτό τον τρόπο ομαδοποιεί τις σκέψεις του και γίνεται ευκολότερη η ολόπλευρη ανάπτυξη του θέματος. Το Σχεδιάγραμμα λειτουργεί επίσης «λυτρωτικά» όταν ο μαθητής δεν έχει ειδικές γνώσεις και το απαιτούμενο γνωστικό υλικό που ζητείται. Έχει την δυνατότητα μέσα από την μεθοδολογία του Σχεδιαγράμματος να σταθεί «όρθιος» και με ικανά επιχειρήματα απέναντι σε οποιοδήποτε θέμα.. Όταν ολοκληρωθεί το σχεδιάγραμμα ο μαθητής έχει την δυνατότητα να προσέχει άλλα στοιχεία της έκθεσης που σε διαφορετική περίπτωση δεν θα είχε το χρόνο. Τέτοια στοιχεία είναι η **ΣΥΝΟΧΗ** (χρήση συνδετικών λέξεων), η **ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ**, η **ΕΝΟΤΗΤΑ** και γενικότερα η σωστή οργάνωση και σύνδεση των **ΠΑΡΑΓΡΑΦΩΝ** του κειμένου του. Παράλληλα μπορεί να συμπληρώσει στοιχεία που έχει ξεχάσει. *(Το σχεδιάγραμμα δεν πρέπει να ξεπερνά σε χρόνο τα 10 – 15 λεπτά, αν έχει εμπεδωθεί)*

Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΑΣ

Στην ενότητα της εννοιολογίας περιλαμβάνονται οι γνώσεις που έχει ο μαθητής από τη δική του **εμπειρία** ή την ενασχόλησή του με διάφορα **βιβλία** και από τις γνώσεις που έχει αποκομίσει από την επαφή και ενημέρωση από την **επικαιρότητα**. Οι γνώσεις αυτές βοηθούν το μαθητή να αναπτύσσει με πληρότητα τα ζητούμενα, να επιχειρηματολογεί και να τεκμηριώνει τις απόψεις του. Αυτό είναι και το πιο απαιτητικό και δύσκολο κομμάτι της έκθεσης. Οι γνώσεις αν δεν υπάρχουν θα πρέπει να αποκτηθούν με συστηματικό διάβασμα του γνωστικού υλικού που προμηθεύει και ο καθηγητής, ανάλογα την ιδιαιτερότητα του θέματος αλλά και του επιπέδου.

Γίνεται αντιληπτό λοιπόν ότι το «μάθημα- Έκθεση» διδάσκεται και αυτή η διδασκαλία θα πρέπει να **συνδυάζεται με την αγάπη για γνώση και αυτογνωσία**

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΗΝ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΔΕΩΝ ΜΕ ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ ΤΑ **ΑΙΤΙΑ** ΚΑΙ ΤΙΣ **ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ** ΣΕ ΕΝΑ ΕΥΡΥ ΦΑΣΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ❖ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΟΥΣ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΧΡΗΣΙΜΕΥΕΙ ΩΣ **ΑΦΕΤΗΡΙΑ** ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ. ΔΙΝΕΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΣΤΟΝ ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ **ΕΞΟΙΚΕΙΩΘΕΙ** ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΕ ΑΥΤΕΣ ΝΑ **ΑΝΙΧΝΕΥΣΕΙ** ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΑ **ΕΠΙΛΕΞΕΙ** ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΘΥΜΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙ.
- ❖ ΠΟΛΛΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΝΟΥΝ ΔΥΣΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕΓΑΛΟ ΧΡΟΝΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙ ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟ ΝΑ ΒΡΙΣΚΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΙΔΕΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΣ ΤΟ ΥΠΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΕΜΑ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΓΕΝΟΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ.
ΟΙ «ΕΤΟΙΜΕΣ ΣΥΝΤΑΓΕΣ» ΛΥΝΟΥΝ ΩΣ ΕΝΑ ΒΑΘΜΟ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ (ΓΕΝΙΚΟ- ΕΙΔΙΚΟ) ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ.

Η ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΥΚΛΩΝ
ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΔΕ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΕΙΡΑ
ΑΛΛΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ
ΝΑ ΠΡΟΗΓΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΥΛΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
(ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΣΗ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ)
ΚΑΙ ΕΠΕΙΤΑ
ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΟΙ ΗΘΙΚΟΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ.

ΕΚΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΠΙΤΥΧΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΙ ΑΔΥΝΑΤΟ.



ΤΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΝΑΙ Ο,ΤΙ «Η ΜΑΚΕΤΑ» ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ

Η ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ



ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

ΥΛΙΚΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΕ ΓΡΑΠΤΟ ΛΟΓΟ

Η ΦΑΣΗ

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΑΣ

ΛΕΚΤΙΚΗ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
–ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

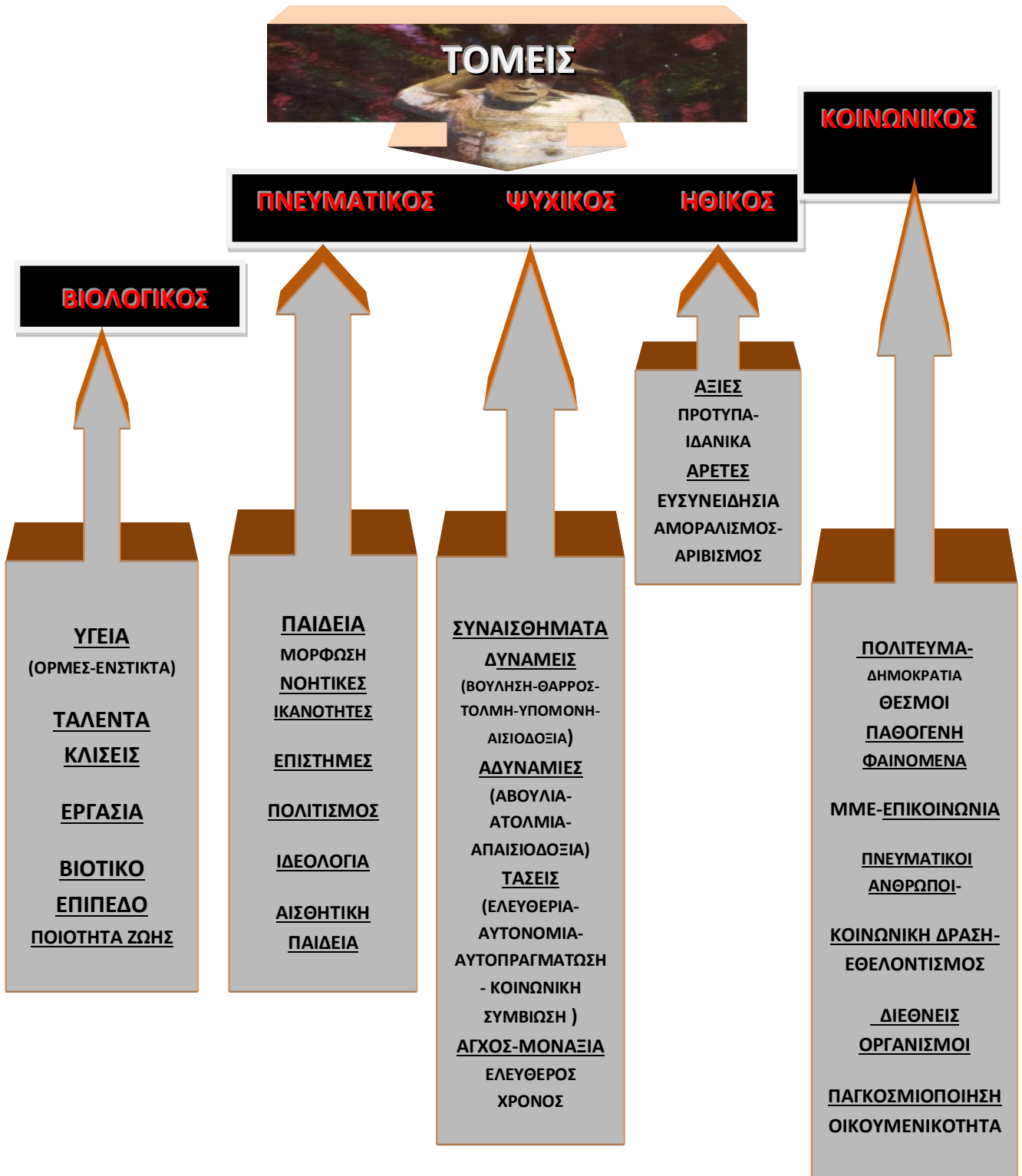
ΓΝΩΣΕΙΣ – ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

ΑΡΧΙΤΕΧΤΟΝΙΚΗ ΟΛΟΤΗΤΑ

ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΕΡΙΤΤΟΥ- ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΥ -ΣΩΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
(ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ, ΙΔΕΩΝ, ΕΝΤΥΠΩΣΕΩΝ)

ΣΑΦΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ



ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ: ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΕΩΝ (ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ – ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΗ)

ΔΙΔΑΣΚΕΙ: ΗΡΕΜΙΑ — ΑΙΣΘΗΣΗ ΜΕΤΡΟΥ – ΙΣΟΤΗΤΑ – ΓΑΛΗΝΗ – ΑΥΤΟΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑ – ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ.

ΕΜΠΝΕΕΙ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ – ΦΑΝΤΑΣΙΑ – ΟΞΥΔΕΡΚΕΙΑ – ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ -ΥΛΙΚΟΣ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΥΓΕΙΑ – ΟΡΜΕΣ ΕΝΣΤΙΚΤΑ – ΤΑΛΕΝΤΑ ΚΛΙΣΕΙΣ – ΕΡΓΑΣΙΑ – ΒΙΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

- ❖ **Μελέτησε** το παρακάτω σχεδιάγραμμα (και τους εννοιολογικούς άξονες για άντληση επιχειρημάτων) και αφού το εμπλουτίσεις με δικές σου σκέψεις, εφάρμοσέ το στα θέματα της ύλης.

1. ΣΩΜΑΤΙΚΟ- ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ-ΕΠΙΠΕΔΟ

(**Εξετάζουμε** την επίδραση – σχέση της έννοιας του θέματος με την υγεία, ευεξία αλλά και τα ένστικτα και ορμέμφυτα του ατόμου.)

(**ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ**. Το άτομο μπορεί να επιδοθεί απερίσπαστα στις πνευματικές, πολιτικές, κοινωνικές και άλλες υποχρεώσεις του όταν διατηρεί υγιές και εύρωστο το σώμα του.)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. (Σε θέμα σχετικά με την Επιστήμη και τεχνολογία)

. Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι η επιστήμη, αναπτυσσόμενη με ιλιγγιώδη ρυθμό, βελτίωσε τις συνθήκες υγιεινής, παρέτεινε την ανθρώπινη ζωή και ελάφρυνε τον ανθρώπινο πόνο. Η πρόοδος των βίο-επιστημών και των αντίστοιχων ιατροφαρμακευτικών, μείωσε την παιδική θνησιμότητα και απελευθέρωσε στον άνθρωπο από θανατηφόρες πανδημίες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. (Για θέματα σχετικά με βία, εγκληματικότητα, παραβατικότητα.)

Έχει περάσει και μάλλον ανεπίστρεπτα πλέον η εποχή που η εγκληματικότητα θεωρούνταν «εκ γενετής» ατομικό χαρακτηριστικό του ανθρώπου. Τα αίτια της παραβατικότητας που είναι συνυφασμένα με προβλήματα σωματικά είναι περιορισμένα στο φάσμα της διατάραξης της ψυχικής υγείας και η αιτιολογία της βίας εκφράζει με πιστότητα και ακρίβεια τη φυσιολογία του κοινωνικού περιβάλλοντος και αποτελεί περιγραφή της φυσιολογίας του.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. (ΓΙΑ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ) Το πρόβλημα (που εξετάζουμε) οδηγεί στη διαταραχή της βιολογικής ισορροπίας του ανθρώπου. Υποσκάπτονται τα θεμέλια της υγείας, ευεξίας, μειώνεται η δύναμη αντίστασης και γίνεται ευπρόσβλητος στις ασθένειες, υποτονικός, μαλθακός. Εξαπλώνονται οι λεγόμενες βιομηχανικές αρρώστιες, καρδιαγγειακές παθήσεις, αρρώστιες του αναπνευστικού συστήματος, τοξινώσεις, βραδείες δηλητηριάσεις, καρκίνος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. (ΓΙΑ ΑΙΤΙΑ). Η αναζήτηση των αιτίων σε βιολογικούς λόγους, αποτελεί μια παραδοξολογία, μια αυθαίρετη αρχή που κλονίζεται από τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι σύγχρονες Ανθρωπιστικές και ψυχικές επιστήμες. Η ανθρώπινη πορεία δεν προδιαγράφεται με γνώμονα τις κληρονομικές καταβολές και τα ακατέργαστα ένστικτα αλλά καθορίζεται, σχηματοποιείται μέσα στο κοινωνικό περιβάλλον και διαφοροποιείται εντελώς από τους, ίσως πρωταρχικούς αρνητικούς προσανατολισμούς των επιθετικών ορμών.

- **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ**. Δεν θα ήταν ακραίο αν στις εμπορευματικές αξίες κατατάσσαμε και την υγεία, αφού η διατήρησή της ή η αποκατάστασή της σήμερα είναι θέμα οικονομικής ευχέρειας. Διαιωνίζονται έτσι, και οι κοινωνικές ανισότητες.

2 ΕΡΓΑΣΙΑ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Καθώς η ζωή μας κρίνεται με μέτρα οικονομικά, υλικά και η εργασία έχει μηχανοποιηθεί, απόμειναν λίγες ευκαιρίες αυθόρμητης έκφρασης, Καταμερισμός, εξειδίκευση)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Οι όροι εργασίας στερούν από τον άνθρωπο την πρωτοβουλία τη φαντασία, την έμπνευση. Ο εργαζόμενος μετατρέπεται σε ανδρείκελο, χάνει την αγάπη για το έργο του, τη ζωή και τους άλλους. Στην εποχή μας, ο άλλος, γίνεται αντίπαλος, εχθρός. (Homo homini Iouurus). Όταν παραμονεύει ο κίνδυνος της ανεργίας, προκρίνεται ως άμυνα ο ανελέητος ανταγωνισμός. Η επιτυχία γίνεται συνώνυμη με την εκμηδένιση των συναισθημάτων, και την εξόντωση του συνανθρώπου και όχι προσωπική δικαίωση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η εργασία δεν έχει δημιουργικό χαρακτήρα, έχει μετατραπεί σε μια νέα μορφή δουλείας συνώνυμη με τον καταναγκασμό. Γι αυτό ο άνθρωπος υιοθετεί με σχετική ευκολία την αρχή της «ήσσοнос προσπάθειας» (γρήγορος ή εύκολος πλουτισμός) ή την αντιμετωπίζει όχι ως μέσο απλούστευσης της ζωής, αλλά σαν αυτοσκοπό, γίνεται εργασιομανής και υπερπαραγωγικός, υποθηκεύει τον ελεύθερο χρόνο του στο κυνήγι του χρήματος και παραμερίζει τις πραγματικές του ανάγκες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. (ΑΙΤΙΟ, Ο ΦΟΒΟΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ) Το αίσθημα της κοινωνικής αδικίας πνίγει τον άνθρωπο και όταν χρειάζεται να αντιδράσει το σκέφτεται πολύ καλά. Υπάρχει ο κίνδυνος να χάσει κι αυτή τη «θλιβερή» δουλειά του όταν μάλιστα καταδοκούν στρατιές ανέργων. Οι εργαζόμενοι ασφαλώς, αφού υφίστανται αυτή την πίεση και μάλιστα εντεινόμενη στο μέλλον, εύλογο θα ήταν να διεκδικήσουν, ακόμη με δυναμικούς τρόπους τα δικαιώματά τους. Όμως τα εργατικά σωματεία στα οποία αναλογούν πρωτοβουλίες αντίδρασης και διαμαρτυρίας αδρανούν. Η κρίση ανεργίας, το χαμηλό ημερομίσθιο, η ελλιπής ασφάλιση, προβλήματα που επιτείνονται, δεν επιτρέπουν προβληματισμό για πιο λεπτά, πολύ ωστόσο, καίρια ζητήματα. Σε ένα βαθμό ο συνδικαλισμός έχει εκπέσει, συμπορεύεται με το κεφάλαιο, αποβλέπει σε προσωπικά κέρδη κι όλα αυτά καθιστούν τη θέση του εργαζομένου δυσχερέστερη.

3 ΒΙΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ - ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Βιοτικό επίπεδο. Η κάλυψη των βιοποριστικών αναγκών οίτισης, στέγασης, ένδυσης ώστε να καθίσταται άνετη η διαβίωση. Ποιότητα ζωής. Εκείνο το επίπεδο ζωής του ανθρώπου που εγγυάται την ικανοποίηση των αναγκών και επιθυμιών του και την ολοκλήρωσή του ως βιολογικού και ψυχο-πνευματικού όντος).

Η ποιότητα ζωής αποτελεί ένα διπλό πολιτιστικό δείκτη, πρώτον, ως προς το επίπεδο της σύλληψής της, δηλαδή το τι καθόρισε η κοινωνία ως ποιότητα ζωής και δεύτερο ως προς το βαθμό ικανοποίησης της, δηλαδή κατά πόσο πέτυχε την πραγμάτωσή της...

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Η ποιότητα ζωής αλλοιώνεται από τον έντονο ρυθμό της ζωής, αποξενώνεται ο άνθρωπος από τις ανάγκες του και τα υλικά αγαθά έχουν αποκτήσει διάσταση «φετίχ», διαθέτουν κάτι περισσότερο από την αξία χρήσης τους, είναι σύμβολα πλούτου, δύναμης, γοήτρου και είναι κυρίαρχα κριτήρια αποτίμησης του βιοτικού επιπέδου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Οι καταναλωτικές κοινωνίες είναι κοινωνίες της ποσότητας. Μέσω αυτής επιτυγχάνει το μέγιστο κέρδος ο παραγωγός και το υψηλότερο επίπεδο ευζωίας ο καταναλωτής. Κάθε μέλος, με τη διπλή ιδιότητα του (παραγωγός –καταναλωτής) κινείται αυστηρά στον άξονα της ποσότητας, την παράγει, την καταναλώνει. Η αναζήτηση του μέγιστου κέρδους οδηγεί στο δόγμα μιας ανάπτυξης χωρίς όρια, το οποίο πρακτικά σημαίνει «ανάπτυξη με οποιοδήποτε τίμημα». Το τίμημα είναι συνήθως η διασάλευση της περιβαλλοντικής ισορροπίας και η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Η ποιότητα προϋποθέτει και άτομα που μπορούν να την αναγνωρίσουν ως τέτοια. Η απουσία μιας γενικότερης αισθητικής καλλιέργειας, ο εθισμός σε μια καθημερινότητα που θεωρεί «καλό το πολύ» λειτουργούν ανασχετικά στην αναμενόμενη διάθεση ου ατόμου για

ποιοτική εκλέπτυνση. Η μαζικότητα της βιομηχανίας της ψυχαγωγίας, της ένδυσης και γενικά της μόδας, συμβάλλει στην καθιέρωση μιας μαζικής κουλτούρας η οποία είναι ουσιαστικά υποκουλτούρα και εκφράζεται με τη λογική του «ελάχιστου κοινού παρανομαστή ποιότητας».

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. Το βιοτικό επίπεδο αντανάκλα και την πραγματικότητα των κοινωνικών ανισοτήτων που ανοίγουν τον δρόμο για την καταπάτηση των δικαιωμάτων. Η έλλειψη ριζοσπαστικών κοινωνικών αλλαγών και η παθητικότητα, αλλοτριώνουν τους ανθρώπους που δεν συνειδητοποιούν πως στις κοινωνίες της αφθονίας η ποιότητα ζωής μόνο όραμα μπορεί να αποτελέσει που θα πυροδοτούσε την προσπάθεια για αναθεώρηση των συνθηκών ζωής.



➤ **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ.** Ο κάθε οργανισμός για να μπορέσει να επιβιώσει έχει ανάγκη ενός συγκεκριμένου «ποσού» χώρου. Η ζωή είναι κίνηση και δημιουργία. Αν το πλαίσιο ζωής δεν επιτρέπει την κίνηση, την έκφραση των εσωτερικών καταβολών και τη δημιουργία, τότε δεν είναι πλαίσιο ζωής. Το βιοτικό επίπεδο δρα καταπιεστικά για τον άνθρωπο.

ΑΝΤΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΠΑΙΔΕΙΑ – ΜΟΡΦΩΣΗ – ΝΟΗΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ – ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ-ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

- ❖ **Μελέτησε** το παρακάτω σχεδιάγραμμα (και τους εννοιολογικούς άξονες για άντληση επιχειρημάτων) και αφού το εμπλουτίσεις με δικές σου σκέψεις, εφάρμοσέ το στα θέματα της ύλης.

1. ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- **Εξετάζουμε.** Αν η εκπαίδευση αποτελεί δημιουργό ελεύθερου στοχασμού, αν διαμορφώνει χαρακτηριστικές με ολόπλευρη παιδεία και πως αλληλεπιδρά με την έννοια του θέματός μας.

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ). Χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού συστήματος. Γνωστικές δυνάμεις α) μνήμη β) παρατηρητικότητα γ) κριτική ικανότητα δ) φαντασία ε) αντιληπτική ικανότητα. → **Οπλίζουν με αυτογνωσία και αυτοκυριαρχία με τις οποίες εξουσιάζει τα πάθη, τις αδυναμίες, τα ένστικτα και μπορεί να συνειδητοποιήσει την διόγκωση των προβλημάτων).**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Με τον όρο παιδεία δεν εννοούμε την εκμάθηση γραμμάτων ή την συσσώρευση γνώσεων, όπως προωθεί το εκπαιδευτικό σύστημα. Εννοούμε την μόρφωση, τη διαμόρφωση του αληθινού ανθρώπου που θα φωτίζεται από την πολιτιστική του κληρονομιά και εμπνέεται από τα διδάγματα της εθνικής του ιστορίας. Η εναρμόνιση του ατόμου στο συνεχώς εξελιγμένο κοινωνικό περιβάλλον χωρίς απόρριψη του καθιερωμένου και η κατανόηση της πραγματικότητας με το πλήθος των αντιφάσεων που έχει δεν μπορούν να επιτευχθούν όταν δεν υπάρχουν οι γνωστικές ικανότητες που οφείλει να παρέχει το εκπαιδευτικό σύστημα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Ο άνθρωπος απομακρύνεται από το χώρο των πνευματικών διεργασιών, η γνώση έχει τυποποιηθεί και κυριαρχούν ροπές χωρίς κριτική και γόνιμο προβληματισμό. Παρά τα εκπληκτικά μέσα παιδείας ο άνθρωπος απεχθάνεται τον στοχασμό και δεν επιδιώκει την σφαιρική πνευματική καλλιέργεια. Το έντονα καταπιεστικό, το εξουθενωτικό κοινωνικό κύκλωμα με τους γρήγορους ρυθμούς δεν του αφήνει περιθώρια πνευματικής δράσης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Η τεχνοκρατική παιδεία περιορίζει τις δυνατότητες της κριτικής σκέψης, στενεύει τους ορίζοντες και προωθεί την μονομέρεια. Η τυποποίηση της γνώσης τροφοδοτεί φαινόμενα δογματισμού, φανατισμού, βίας και διαιωνίζει τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις. Επόμενο είναι ότι η σκέψη και οι ιδέες περιορίζονται, τα αισθήματα μαραίνονται. Καθώς οι άνθρωποι στερεύουν πνευματικά δυσκολεύονται να συνεννοηθούν, να αισθανθούν αλληλεγγύη και φιλότητα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. Όταν το πνευματικό επίπεδο σε μια κοινωνία είναι ιδιαίτερα χαμηλό, οι άνθρωποι κάνουν πολλές λαθεμένες εκτιμήσεις και δεν έχουν μάθει να θέτουν φραγμούς – περιορισμούς στις ενέργειές τους, με αποτέλεσμα, οι εκδηλώσεις τους να βλάπτουν τους άλλους και να διαιωνίζουν τα προβλήματα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ. Η υποτίμηση της γενικής ανθρωπιστικής παιδείας εξαφάνισαν το συναίσθημα στις πνευματικές ανησυχίες και τα ποικίλα ενδιαφέροντα τυποποίησαν τις γνώσεις αλλά και τις ανθρώπινες σχέσεις.

2. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ, Η ευθύνη της κακής χρήσης των επιστημο - τεχνολογικών επιτευγμάτων).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Ενώ ο στόχος της επιστήμης είναι η βελτίωση της κοινωνίας και η ανύψωση του ανθρώπινου παράγοντα, η πρακτική αυτή αναγκαιότητα όμως οδήγησε στην ανάπτυξη των πολεμικών εξοπλισμών και την δημιουργία μέσω μαζικής καταστροφής. Η Ανθρωπότητα αισθάνεται να απειλείται με τον φόβο ολοκληρωτικού αφανισμού κάτω από το κίνδυνο του πυρηνικού ολέθρου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας και συνακόλουθα η μαζική παραγωγή αγαθών, η πεποίθηση ότι η ευτυχία είναι υπόθεση ανόδου του βιοτικού επιπέδου και όχι βιωμάτων και αξιών, ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για την αναγωγή του υλιστικού στοιχείου σε κυρίαρχο φαινόμενο στις μέρες μας.

Η ραγδαία βιομηχανική ανάπτυξη επέφερε μια αντίστοιχη πτώχευση του φυσικού δυναμικού και μια αλλοτρίωση του εσωτερικού κόσμου του ανθρώπου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Η τεχνολογία, όμως, δεν είναι μόνο μέσο για την πρόοδο του πολιτισμού και τον εξανθρωπισμό της ζωής. Το πλήθος των επιδράσεων της είναι αδύνατο να μην έχει παρενέργειες. Είναι δίκικο μαχαίρι. Είναι μία ευλογία και κατάρα. Είναι και μέσο ολοκληρωτικής ανάπτυξης, αλλά και μέσο μαζικού εξανδραποδισμού.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. Εκείνοι οι επιστήμονες που εργάζονται σε πολεμικές βιομηχανίες, επωμίζονται μαζί με όλους τους άλλους (πολιτικούς, στρατιωτικούς κ.λπ.) ευθύνες εγκληματιών πολέμου. Τραγική όμως είναι η θέση εκείνων που άθελά τους συμβάλλουν στην κατασκευή όπλων μαζικής καταστροφής. Δεν υπάρχει λυτρωτική λύση. Το μόνο που μπορούν να κάνουν είναι σταθμίζοντας τα υπέρ και τα κατά να αποφασίσουν για το αν θα δώσουν την εφεύρεσή τους, ενημερώνοντας όμως ταυτόχρονα την παγκόσμια κοινή γνώμη και αγωνιζόμενοι για τη σωστή χρήση της.

➤ **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ.** Η υπερβολική πίστη στην ανθρώπινη επιστημονική ευφυΐα γίνεται επικίνδυνη και οδηγεί στην υιοθέτηση κοινωνικών προβλημάτων. Αν υιοθετηθεί η άποψη ότι υπάρχει πραγματικά ό,τι συλλαμβάνεται νοητικά και ερμηνεύεται εμπειρικά, καταλήγουμε σε επικίνδυνες εκφάνσεις για την επιβίωση του ανθρώπου. (θεωρίες Ντετερμινισμού, αταβισμού, ρατσισμού κ.α)

3. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ –ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ, Η πολιτιστική και ιδεολογική κρίση –η ασύμμετρη ανάπτυξη του τεχνικού και ανθρωπιστικού σκέλους του πολιτισμού.)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Το πολιτιστικό περιβάλλον είναι αυτό που καθορίζει, σε μεγάλο βαθμό και τις συμπεριφορές των ατόμων. Έτσι, όταν η «πολιτιστική μήτρα» έχει διαρραγεί ή κοινωνική παθογένεια εκφράζεται πλέον σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Η κρίση του πολιτισμού προκαλεί ιδεολογική σύγχυση, στερεί από τους Ανθρώπους υψηλά σημεία αναφοράς και δυσχεραίνει το διαχωρισμό του ευτελούς από το χρήσιμο. Η υπανάπτυξη του πνευματικού πολιτισμού ευνόησε την παραγωγή πνευματικών υποπροϊόντων (χαμηλής αισθητικής και ποιότητας) που νοθεύουν και αμβλύνουν το πνευματικό και αισθητικό κριτήριο, στενεύουν τους ορίζοντες και προωθούν την στερεοτυπία.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η ασύμμετρη ανάπτυξη τεχνικού – πνευματικού πολιτισμού είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των συνθηκών ζωής μόνο ως προς τα εξωτερικά γνωρίσματα, χωρίς όμως να επιτευχθεί η παράλληλη ηθική ενδυνάμωση και ολοκλήρωση του ανθρώπου. Η περιθωριοποίηση της γνήσιας τέχνης και η εξορία της στο όνομα του κατεστημένου, η βιομηχανία του θεάματος και διασκέδασης ωθούν τη μάζα σε εκτονωτική διασκέδαση και παθητική θέαση του εύπεπτου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Οι πολιτιστικοί μας θεσμοί, η εγχώρια πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία, που είναι φοβερά πτωχή και μιμητική δεν αξιοποιεί την τεράστια πνευματική μας κληρονομιά αλλά και τους νέους δημιουργούς ώστε να μπορούμε να ανταπεξέλθουμε στην παγκόσμια και διεθνή πραγματικότητα δίνοντας μια καινούργια διάσταση στον Ελληνικό πολιτισμό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. (Η ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ). Σε κάθε εποχή η άρχουσα τάξη καθιερώνει και επιβάλλει στην κοινωνία ένα σύστημα αξιών, κανόνων, πεποιθήσεων απόλυτα εναρμονισμένων με τα οικονομικά, πολιτικά και ιδεολογικά συμφέροντα της. Δημιουργεί έτσι το **στερεότυπο της φυσιολογικής συμπεριφοράς**. Σε αυτό ακριβώς το στερεότυπο κάθε συμπεριφορά που της εναντιώνεται αποτελεί αντικείμενο αρνητικού σχολιασμού που συχνά φθάνει στην οριστική απόρριψη. Η κοινωνία με τις τυπικές και άτυπες μορφές ελέγχου επιβάλλει στα άλλα μέλη της ένα χαρακτηρισμό για το άτομο αυτό: το στίγμα του περιθωριακού ή ελαττωματικού.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ. Το «σταρ-σίστεμ» το εφεύραν στο Χόλιγουντ οι ειδικοί του «σού-μάρκετινγκ» για να προωθήσουν τις κινηματογραφικές ταινίες εμπορικά, μέσα από το μύθο μιας στάρ. Σήμερα το μυθολογικό σύστημα «σταρ-σίστεμ» εφαρμόζεται στον κινηματογράφο, στη μουσική, στη ζωγραφική, στη πολιτική ακόμη και στη θρησκεία. Η καλλιέργεια και η αυτοπραγμάτωση μέσα από τη τέχνη και γενικότερα τον Πολιτισμό κουράζουν, ενώ η Αφροδίτη της Μήλου θεωρείται αισθητικά «παχουλή». Η προωθούμενη ιδεολογία της κοινωνίας του καταναλωτισμού, συχνά, οδηγεί πολιτικούς και κυβερνήσεις στην αδράνεια, καθώς φοβούνται να λάβουν δραστικές αποφάσεις και μέτρα, εξαιτίας του πολιτικού κόστους.



ΨΥΧΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ – ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ – ΤΑΣΕΙΣ – ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΔΥΝΑΜΕΙΣ: ΒΟΥΛΗΣΗ-ΘΑΡΡΟΣ-ΤΟΛΜΗ-ΥΠΟΜΟΝΗ-ΑΙΣΙΟΔΟΣΙΑ.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ: ΑΒΟΥΛΙΑ-ΑΤΟΛΜΙΑ-ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΣΙΑ.

ΤΑΣΕΙΣ: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ- ΑΥΤΟΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΙΩΣΗ.

ΑΓΧΟΣ – ΜΟΝΑΞΙΑ. ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ –ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ Ανάλογη κατάσταση παρατηρείται και ως προς τον ψυχικό κόσμο του ανθρώπου. Η αδυναμία εκδήλωσης θετικών συναισθημάτων ή ακόμα και η έλλειψη συναισθηματικής ζωής χαρακτηρίζουν τις αντιδράσεις του. Ο στείρος ορθολογισμός δεν επιτρέπει την εκδήλωση συναισθημάτων τα οποία εκλαμβάνονται σαν αδυναμία ενώ αντίθετα προωθεί πολλά αρνητικά συναισθήματα όπως τη ζήλεια και το φθόνο, το θυμό και την οργή, την κακότητα και τη μοχθηρία ή καλλιεργεί την πλήρη αδιαφορία για τους άλλους και την απάθεια.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Τα άγχος και ο φόβος αποτελούν τα κυρίαρχα συναισθήματα που διαβρώνουν την ψυχική ισορροπία. Ο έντονος ανταγωνισμός και η αρχή της αποδοτικότητας συνθλίβουν το συναίσθημα, τον ιδεαλισμό τις ευαισθησίες των ανθρώπων και τους αφαιρούν τα «φυσικά στηρίγματα» που είναι η επαφή με τον συνάνθρωπο. Τα υλικά αγαθά, προϊόντα των χεριών μας, γίνονται οι δυνάστες μας. Απορροφούν όλες τις επιθυμίες μας, προσδιορίζουν τις επιλογές μας και την ψυχική ισορροπία.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Η αντανάκλαση της ύπαρξης άδικων νόμων στον ψυχισμό του ανθρώπου μπορεί να πάρει τη μορφή της παρανομίας. Οι σύγχρονες κοινωνίες είναι έντονα εξομοιωτικές και ισοπεδωτικές. Όταν εξουδετερώνονται οι ψυχικές αντιστάσεις των ατόμων, διευκολύνεται η επικράτηση του φθόνου και της εχθρότητας. (Homo homini lupus) η οποία σε πολλές περιπτώσεις γίνεται θέληση για εξόντωση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. Ο άνθρωπος προτιμά τις ανούσιες, εφήμερες, τυπικές σκέψεις, περιορίζεται στη δημιουργία ενός «ηλεκτρονικού προφίλ» στο διαδίκτυο και «συλλέγει» δεν επιλέγει φίλους, δε δεσμεύεται συναισθηματικά και δεν ενδιαφέρεται πραγματικά για τον συνάνθρωπο εγκλωβισμένος στην ατομικότητα του και την ασφάλεια της οικείας του.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Η αποξένωση εξηγείται ως ψυχική απομάκρυνση, κρίση επικοινωνίας, έλλειψη βαθύτερης ουσιαστικής επαφής και πλήττει όλους τους τομείς της σύγχρονης ζωής. Καθώς η ζωή γίνεται για πολλούς ανυπόφορη, πληθαίνουν οι αυτοκτονίες. Άλλοι πάλι αναζητούν διέξοδο αι πρόσκαιρη γαλήνη στο αλκοόλ ή στα ναρκωτικά. Ιδιαίτερα οι νέοι δεν ολοκληρώνουν την προσωπικότητα τους μέσα από την ψυχική ισορροπία που απαιτείται και γίνονται οι πρωταγωνιστές των περιθωριακών φαινομένων.

ΗΘΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΑΞΙΕΣ – ΠΡΟΤΥΠΑ – ΙΔΑΝΙΚΑ – ΑΡΕΤΕΣ – ΕΥΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ ΑΕΙΩΝ -ΗΘΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ -ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ- ΑΜΟΡΑΛΙΣΜΟΣ- ΚΡΙΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ -ΑΡΙΒΙΣΜΟΣ -ΕΚΛΥΣΗ ΤΩΝ ΗΘΩΝ -ΑΡΣΗ ΗΘΙΚΩΝ ΦΡΑΓΜΩΝ-ΑΝΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ -ΧΑΛΑΡΩΣΗ ΗΘΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ- ΗΘΙΚΟΣ ΠΟΥΡΤΑΝΙΣΜΟΣ -ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΣΜΟΣ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Όταν οι δομές τις κοινωνίας και της ζωής μεταβάλλονται, μεταβάλλονται και οι αξίες).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Οι ανθρώπινες κοινωνίες δε συγκροτούνται μόνο σε επίπεδο οικονομικών σχέσεων, αλλά κυρίως, σε ηθική βάση. Βασικότερο κοινωνικό κεφάλαιο θεωρείται ο βαθμός εμπιστοσύνης που εμφανίζεται ανάμεσα στα μέλη ενός κοινωνικού συνόλου. Η απελευθέρωση του ατόμου στις σημερινές εξελιγμένες κοινωνίες συνοδεύτηκε από φαινόμενα όπως ο ανταγωνισμός και ο ατομικισμός που υπονομεύουν τη συνοχή τους. Η εμπιστοσύνη καταγράφεται ως αντίδραση στην απειλή αυτή.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η εποχή μας γυμνή από ιδανικά και αξίες αλλοιώνει ηθικά τον άνθρωπο. Η αναίδεια και η ασέβεια, μεταμφιεσμένες σε αμφισβήτηση των ηθικών κανόνων, καταργούν κάθε όριο, κάθε αξία. Σπιλώνουν πρόσωπα και γελοιοποιούν αξίες, κατατρώνουν ύπουλα ηθικές σταθερές και επιβάλλουν τον αμοραλισμό και τον κυνισμό. (ή Αριβισμό). Η αθέτηση των υποχρεώσεων μας, παραβίαση των δικαιωμάτων του άλλου, η απεμπόληση των ιδανικών, η απιστία, ακόμη και η προδοσία θεωρούνται ευφυΐα και δύναμη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Στις μέρες μας η αυτοεκτίμηση, η αναγνώριση του άλλου και η αποδοχή καθολικών αξιών υποχωρούν, σχεδόν εκλείπουν. Η εξουσία ευνοεί το σαρκασμό και την καταρράκωση προσώπων και ιδεών (εξουσία, κρατική, ΜΜΕ κ.λπ) γιατί έτσι στερεί τους ανθρώπους από ήρωες και σύμβολα, από κίνητρα και ηθική δράση. Η ανηθικότητα και η ηθική σκλήρυνση των υψηλά ιστάμενων λειτουργεί «παραδειγματικά» και αλλοιώνουν την ηθική υπόσταση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. Η ηθική κατάπτωση αφήνει τους ανθρώπους «γυμνούς», εκτεθειμένους στην ύπουλη επιρροή των δογμάτων. Ο φανατισμός, η τυφλή προσήλωση σε ανούσιες αξίες, καταργούν την ελευθερία και συρρικνώνουν τη δικαιοσύνη σε φοβισμένη υποταγή. Για όσους τολμούν και επιμένουν να σκέπτονται και να ζουν με αξίες ιδέες και πρότυπα υψηλά, για αυτούς τους λίγους που επιχειρούν να αντισταθούν στην ισοπεδωτική κοινωνική πρακτική, υπάρχει πάντα η περιθωριοποίηση ή η απροκάλυπτη, συγκαλυμμένη κακότητα και μοχθηρία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ. Ύπαρξη διστορική οι ηθικές αξίες καλλιεργούνται από τους φορείς κοινωνικοποίησης, την συνήθεια, τη κοινή γνώμη και την προσωπική στάση. Στην αρχή της διαμόρφωσης του χαρακτήρα ενός προσώπου υπερισχύει το «πρέπει» των άλλων, αλλά αργότερα – με την αφύπνιση του ηθικού εγώ – οι φραγμοί του «πρέπει» θραύονται. Αρχίζει η προτίμηση, η αξιολόγηση, η ιεράρχηση. Γεννιέται το «θέλω» και το τυπικό ήθος γίνεται ηθικό φρόνημα και προσωπικό χρέος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. ΕΥΘΥΝΗ. Η υποχρέωσή μας να λογοδοτούμε για κάθε μιας πράξη ή παράλειψη, η υποχρέωσή μας να υπολογίζουμε τις συνέπειες της δραστηριότητάς μας και να επωμιζόμαστε το βάρος τους προσπαθώντας να επανορθώσουμε.

ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ είναι η εσωτερική κατάσταση της αρμονίας, της αγαλλίασης, της πληρότητας, στην οποία φτάνουμε οι άνθρωποι, στο βαθμό που ικανοποιούμε τις καθολικές ανάγκες, στο βαθμό που πραγματώνουμε υψηλούς σκοπούς και στόχους, στο βαθμό που εκπληρώνουμε τους όρους προορισμού μας.

ΑΝΤΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ
ΤΡΙΤΟ ΒΗΜΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ – ΘΕΣΜΟΙ – ΠΑΘΟΓΕΝΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ- ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ- ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ – ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ- ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ, ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΕΙΣΗ.

- ❖ **Μελέτησε** το παρακάτω σχεδιάγραμμα (και τους εννοιολογικούς άξονες για άντληση επιχειρημάτων) και αφού το εμπλουτίσεις με δικές σου σκέψεις, εφάρμοσέ το στα θέματα της ύλης.

Α. ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ - ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Η δημοκρατία δεν αποτελεί μόνο έναν τύπο πολιτεύματος, αλλά ανάγεται σε συγκεκριμένο τρόπο ζωής).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ Οι σύγχρονες κοινωνίες αν και δημοκρατικά οργανωμένες, χαρακτηρίζονται από κατ' επίφαση δημοκρατικότητα. Η οργάνωση της πολιτείας έχει στηριχθεί στο σχηματισμό μιας αποδοτικής, αλλά απρόσωπης κρατικής μηχανής που παραγνωρίζει τον παράγοντα άνθρωπο. Ο σεβασμός της προσωπικότητας του πολίτη εξανεμίζεται μέσα από την παραπληροφόρηση, τη δημαγωγία και τον λαϊκισμό, την αναξιοκρατία, τις πελατειακές σχέσεις, την έλλειψη κοινωνικής πολιτικής καθώς και πολιτικού ήθους, τις καταφανείς καταπατήσεις της νομιμότητας και τη διάψευση των προσδοκιών του λαού. Η δημοκρατία ως πολίτευμα, υπέρτατη αξία αλλά και τρόπος ζωής τραυματίζεται ανεπανόρθωτα και ψυχорραγεί στις σύγχρονες καταναλωτικές κοινωνίες. Ορθή οριοθέτηση της έννοιας του πατριωτισμού και η αποβολή του ακραίου εθνικισμού, σωβινισμού και ρατσισμού.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η γενικότερη κρίση που διέπει την ελληνική κοινωνία, ιδιαίτερα σε οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο, αντανακλάται στην κρίση της δημοκρατικής λειτουργίας της πολιτείας και των θεσμών. Η κρίση του δημοκρατικού πολιτεύματος δεν αφήνει περιθώρια για μια εποικοδομητική ενασχόληση μας με τα κοινωνικά δρώμενα εγκλωβίζοντας σε ένα φαύλο κύκλο την ενεργοποίηση και δημιουργική αλληλεπίδραση ατόμου – κοινωνίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Οι δημοκρατικές «εκτροπές» διαστρεβλώνουν την εικόνα του πολίτη για την κοινωνική ελευθερία του και στην ουσία παραμένει δούλος των ίδιων των νόμων που έχει κατακτήσει με επίπονους αγώνες. Ο άνθρωπος μπορεί, επομένως, να νοιώθει ελεύθερος μέσα σε μια «δημοκρατική δουλεία» και δούλος μέσα στην «ελευθερία» του.

- **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ.** Αντίστοιχα η προπαγάνδα είναι ένα ισχυρό και ιστορικά δοκιμασμένο όπλο της εξουσίας. Σήμερα, μάλιστα, που η τεχνολογία και η τελειοποίηση των μαζικών μέσων ασκούν τεράστια αυθαλασίες είτε με την επικράτηση άδικων νόμων, είτε με τη άδικη εφαρμογή των νόμων, δημιουργούν ένα κλίμα καταναγκασμού και καταπίεσης, η δύναμη της προπαγάνδας είναι εφιαλτική. Η αναξιοκρατία και η αδιαφορία της πολιτείας για τη λύση κοινών προβλημάτων, - Πολιτικοποιημένη σκέψη και όχι κομματική-δουλεία.

B. ΘΕΣΜΟΙ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Η αναξιοκρατία και η αλαζονεία της εξουσίας και της δύναμης που συνοδεύει την «καταξίωση» ερμηνεύει την περιφρόνηση σε κανόνες και θεσμούς. Η πειθαρχία στους θεσμούς και η οριοθέτηση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αποτελεί τον άξονα για την διερεύνηση των ΑΙΤΙΩΝ αλλά και των ΛΥΣΕΩΝ του προβλήματος).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Οι οικονομικοί μας θεσμοί παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα παρασιτισμού, υπανάπτυξης, αντιπαραγωγικής νοοτροπίας, έλλειψης ανταγωνιστικότητας, ελλιπούς κατάρτισης, ανεργίας και χρειάζονται δραστικό εκσυγχρονισμό για να γίνουν ικανοί να ανταπεξέλθουν στην παγκόσμια και διεθνή οικονομία, το άνοιγμα των συνόρων και την εξωστρέφεια. Η επανάσταση στα μέσα μαζικής επικοινωνίας και η διαμόρφωση μοντέλων ανοικτής οικονομίας ευνοούν την αλληλεξάρτηση των χωρών σε οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό επίπεδο αλλά και την απρόσωπη και χωρίς ανθρωπιστικούς στόχους εξάρτηση από μοντέλα χειραγώγησης και προπαγάνδας,

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η αγωγή έτσι όπως διενεργείται από τους αρμόδιους φορείς (οικογένεια-εκπαίδευση- Μ.Μ.Ε-πολιτεία) «κατασκευάζει» συνειδήσεις, δεν ευνοεί το διάλογο, τη συνεργασία, τη συλλογικότητα και δε διαμορφώνει δημοκρατικές αντιλήψεις. Η κρίση του θεσμού της οικογένειας συνδέεται με τις δυσκολίες κοινωνικής προσαρμογής των νεαρών ατόμων και κατά επέκταση με την έλλειψη αγωγής και αυτοελέγχου. Τα λειτουργικά προβλήματα της παιδείας, η υποδομή της, οι διδακτικές μέθοδοι ωθούν σε ανάγκη γνήσιων αλλαγών .

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Οι πολιτικοί μας θεσμοί οι οποίοι στηρίζονται σε πελατειακές σχέσεις, σε βαθμούς αυταρχισμού, σε αναξιοκρατία χρειάζονται ριζική εμβάθυνση των δημοκρατικών διαδικασιών , αποτελεσματικότητα και πάταξη της γραφειοκρατίας. Η προσφορά έτοιμων λύσεων, τα Μ.Μ.Ε, η οργανωμένη βιομηχανία της ψυχαγωγίας, η όλη εν γένει λειτουργία των θεσμών, κατευθύνουν τον άνθρωπο σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και ρόλους που ενισχύουν και αναπαράγουν τον κατεστημένο τρόπο ζωής.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. Οι πολιτιστικοί μας θεσμοί, η εγχώρια πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία, που είναι φοβερά φτωχή και μιμητική δεν αξιοποιεί την τεράστια πνευματική μας κληρονομιά αλλά και τις νέες δημιουργικές δυνάμεις του τόπου μας. Ο εκδημοκρατισμός της συλλογικής ζωής όταν δεν συνοδεύεται από θαρραλέες κοινωνικές αλλαγές (εκπαίδευση – Μ.Μ.Ε – θεσμοί τυπικοί και άτυποι) δεν κάνει πράξη το σεβασμό της προσωπικότητας του ανθρώπου και δεν αίρει την αμφισβήτηση του σύγχρονου τρόπου ζωής. Η γραφειοκρατία υποβιβάζει την ανθρώπινη υπόσταση, αποπροσωποποιεί το άτομα και κωλυσιεργεί την ανάπτυξη.

➤ **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ.** Οι φορείς κοινωνικοποίησης αδυνατούν να μεταβιβάσουν μηνύματα με παιδαγωγικό χαρακτήρα και να δημιουργήσουν προσωπικότητες με ηθικό φρόνημα. **Παραδείγματα θεσμών α) Οικογένεια.** Το πρωτοκύτταρο της κοινωνίας... Καθορίζει, σε αρκετά μεγάλο βαθμό, τις ικανότητες του ατόμου και προσδίδει ανάλογα κίνητρα. **β) Σχολείο-παιδεία.** Από τους καθοριστικότερους παράγοντες ...Η ποιότητα των γνώσεων, ο προσανατολισμός της παιδείας, το επίπεδο των διδασκόντων και διδασκομένων προσανατολίζουν τον έφηβο... **γ) Μ.Μ.Ε.** Παράλληλα με την «ηθική» της αγοράς, επιβάλλουν τις δικές τους σταθερές. Η βωμολοχία, η πορνογραφία και η διαπόμπευση, θεωρούνται απελευθέρωση και πρόοδος. .Οι θεμελιώδεις θεσμοί κατευθύνουν την σκέψη μας και η εξουσία διαθέτει μηχανισμούς για να κατευθύνει την δράση τους και να διαμορφώνει τη συλλογική συνείδηση. **Μετατρέπονται στις αόρατες αλυσίδες μας.**

Γ. ΠΑΘΟΓΕΝΗ-ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ.. Τα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας γνωρίζουν ιδιαίτερη έξαρση καθώς διευρύνονται οι αποστάσεις ανάμεσα στα κοινωνικά στρώματα. Η έλλειψη κύρους της Δικαιοσύνης και η ανεπάρκεια εφαρμογής της τροφοδοτεί την κοινωνική ανισότητα, αδικία, και τα παθογενή φαινόμενα.)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Η πραγματικότητα των κοινωνικών ανισοτήτων δημιουργεί διαπλεκόμενα συμφέροντα που ευτελίζουν την έννοια της νομιμότητας και ανοίγουν το δρόμο για την καταπάτηση των δικαιωμάτων. Ρατσιστικές εκδηλώσεις εκμετάλλευσης και εξάρτησης, έντονοι ανταγωνισμοί, συγκρούσεις και η καταφυγή στη βία ως μέσο επίλυσης των διαφορών, επαληθεύουν την προβληματική ως προς την ποιότητα των σχέσεων. Η αντανάκλαση της ύπαρξης άδικων νόμων στον ψυχισμό του ανθρώπου, πυροδοτούμενη από συμπλέγματα κατωτερότητας μπορεί να πάρει τη μορφή της παρανομίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η σήψη και η δυσαρμονία, που χαρακτηρίζουν την κοινωνική πραγματικότητα δεν είναι άσχετες με την παραβίαση των νόμων. Νοσηρά φαινόμενα (καταχρήσεις, ληστείες, βίαιες εκδηλώσεις, δολοφονίες κ.ά) διαμορφώνουν την απωθητική φυσιογνωμία του καιρού μας και παραπέμπουν και στην περιφρόνηση σε κανόνες και θεσμούς.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Όταν η ανθρώπινη συμπεριφορά δεν ρυθμίζεται μέσα από σαφή προσδιορισμό των αξιόποινων πράξεων, την παραδειγματική τιμωρία και των υψηλά ιστάμενων οικονομικών και πολιτικών ταγών, διογκώνεται η αυθαιρεσία η οποία συνδέεται με την κοινωνική παθογένεια.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ. Η διάψευση της επίτευξης των στόχων με θεμιτά μέσα αφήνει τους ανθρώπους «γυμνούς», εκτεθειμένους στην ύπουλη επιρροή δογμάτων. Ο φανατισμός και η τυφλή προσήλωση σε άδειες ιδέες, καταργούν την ελευθερία και συρρικνώνουν τη δικαιοσύνη σε φοβισμένη επιταγή. Οι συλλογικές αξίες και ανάγκες κρίνονται περιττές και τυποποιούνται οι ανθρώπινες σχέσεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Σύμφωνα με τη φρουδική θεωρία, η κοινωνική απόκλιση είναι η αδυναμία του «ΕΓΩ» να πετύχει την εξισορρόπηση ανάμεσα στο «ΑΥΤΟ» (ενστικτώδεις παρορμήσεις) και στο «ΥΠΕΡΕΓΩ» (κοινωνικές επιταγές). Η έλλειψη ισορροπίας επιφέρει, όταν κυριαρχήσει στο «ΑΥΤΟ», την αποκλίνουσα συμπεριφορά. Σε πολλές περιπτώσεις, δεν είναι η τέλεση μιας αποκλίνουσας πράξης που ξεχωρίζει το άτομο αλλά η αντίδραση της κοινωνίας που σιγματίζει τον παραβάτη, που τον μεταχειρίζεται ως απόβλητο και τον εξωθεί έτσι να πιστέψει και ο ίδιος ότι είναι ελαττωματικός και να υιοθετήσει ανάλογη συμπεριφορά.

Δ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΔΡΑΣΗ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Η Αυτογνωσία ενέχει τη μεγαλύτερη ευθύνη για την κοινωνική δράση του ατόμου. Η κοινωνική ενεργοποίηση, είναι απόρροια ώριμης σκέψης και βούλησης. Ανθρωπισμός.. Συμμετοχή στο πολιτικό «γίγνεσθαι», ευαισθητοποίηση και αποφυγή της παθητικότητας. Αποφυγή μαζοποίησης, υπακοή στη λογική και όχι στο σύνθημα. Δημοκρατικό φρόνημα, σεβασμός και προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Εθελοντισμός – ενεργός συμμετοχή σε μη κυβερνητικές οργανώσεις.)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Από τη στιγμή, λοιπόν, που ο άνθρωπος από βιολογικό άτομο γίνεται κοινωνικό πρόσωπο, μετέχει στην κοινωνική ευθύνη, κι από τότε για αυτόν είναι αδιανόητος και υποτιμητικός ο χαρακτηρισμός του ανεύθυνου. Έτσι, όλοι παίρνουν ένα τμήμα από τη συλλογική ευθύνη, για αυτό και είναι συντελεστές των επιτυχιών και συναίτιοι των αποτυχιών

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Έχει ατονήσει το ενδιαφέρον για τα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα και η εγγήγορη του ατόμου για την προάσπιση και διατήρηση του δημοκρατικού πολιτεύματος και των

δικαιωμάτων . Προσπάθεια και αγώνας απαιτείται όχι μόνο για την απόκτησή τους αλλά και για τη διατήρησή τους.

Ε. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ.

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ.. Εκλογικεύει τα κοινωνικά προβλήματα και βοηθά να συνειδητοποιηθούν οι κοινωνικοπολιτικές και ιδεολογικές κινήσεις της εποχής.)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ. Οι άνθρωποι της επιστήμης, των γραμμάτων, των τεχνών κατέχουν καίρια θέση και ασκούν επιρροή στο κοινωνικό σύνολο. Είναι οι θεματοφύλακες των Ανθρώπινων δικαιωμάτων, «πρωτομάστορες» και ασπίδα ελευθερίας και μεταφέρουν τους αγώνες των ιδεών σε πράξεις. Δεν είναι μόνο η πέννα η σμίλη και ο χρωστήρας της εποχής του αλλά οφείλει να είναι ανιδιοτελής, συνεπής και σε συνεχή επαγρύπνηση. Ο πνευματικός άνθρωπος βρίσκεται σε συνεξάρτηση με τον λαό και σε αλληλεπίδραση διαλεκτική με την εποχή του. (Ο Σπ. Πλασκοβίτης, στο ερώτημα αν οφείλει να είναι στρατευμένος ο πνευματικός άνθρωπος, υποστηρίζει ότι αυτό που λέμε στράτευση γίνεται σε καταστάσεις ακραίες. Δεν πρέπει ο δημιουργός να είναι σε διαρκή παροξυσμό.)

ΣΤ. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Διεθνείς οργανισμοί έχουν συγκροτηθεί προκειμένου να προασπίζονται τα δικαιώματα των αδυνάτων. Από την πρακτική πλευρά του φαινομένου παρατηρείται σωρεία καταστρατηγήσεων και θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια ώστε να περισταλεί).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Με την διόγκωση των κοινωνικών προβλημάτων σε παγκόσμιο επίπεδο, γίνεται σαφές ότι οι διεθνείς οργανισμοί, σε πρακτικούς τομείς, δεν είναι τόσο αποτελεσματικοί όσο διακηρύσσουν ή όσο χρειάζεται. Αυτό εξάλλου συμβαίνει με κάθε θεσμοθετημένο όργανο. Η ανάγκη προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανά την υφήλιο είναι δεδομένη και το έργο που έχει συντελεστεί πολύ απέχει από το να αποβλέπει στη θεραπεία του προβλήματος ακόμη και σε μια ικανοποιητική έκταση. Διαπιστώνεται ότι σημειώθηκαν σημαντικά λάθη και ανισότητες στον τρόπο δράσης τους.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Τα κράτη-μέλη των διεθνών οργανισμών καταλήγουν σε συμφωνίες, σε επίσημες συμβάσεις, υπογράφουν πρωτόκολλα με αρκετή ευκολία, όπως και με ευκολία απαλλάσσονται των ευθυνών τους, κωφεύουν ή απλώς αναζητούν την κατάλληλη ευκαιρία επέμβασης. Δείχνουν αναλγησία πολλές φορές, επιλεκτική προσφορά ή και αδράνεια.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Λαμβάνονται πρωτοβουλίες των Ανθρωπιστικών, όπως καλούνται οργανώσεων, απέναντι στα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα. Αποστολές ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, υποστήριξης αστέγων και προσφύγων καταγράφονται καθημερινά. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι τα κριτήρια επιλογής της περιοχής όπου η βοήθεια θα σταλεί δεν είναι πάντοτε ευκρινή και η διαχείρισή τους επιδέχεται συχνά μεγάλη κριτική.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ. Οι επισημάνσεις αυτές δεν παρέχουν επαρκή λόγο για ενδεχόμενη κατάργηση των Διεθνών οργανώσεων ή αποψίλωση του συμβουλίου ασφαλείας του Ο.Η.Ε από τις αρμοδιότητες να επεμβαίνει και μάλιστα δυναμικά. Δεν νοείται κατάργηση του θεσμού που αποβλέπει στην αντιμετώπιση της παραβίασης των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων . Οι διεθνείς οργανισμοί είναι τόσο πολύτιμοι ώστε να τοποθετούνται υψηλότερα και από το άμεσο συμφέρον ενός κράτους επειδή χάρη σε αυτούς καταργείται η αυθαιρεσία του «δικαίου της πυγμής» και αναγνωρίζεται η ανθρωπιστική διάσταση του πολιτισμού μας, ενώ καταπολεμείται μια από τις μεγαλύτερες μάστιγες της ανθρωπότητας, η ένοπλη σύγκρουση.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ.

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Ειρηνική συνύπαρξη και συναδέλφωση των λαών. Σεβασμός στα πολιτιστικά στοιχεία.)

Οικουμενικότητα-πανανθρώπινος τομέας. Η γενική κρίση του πολιτισμού, χαρακτηριζόμενη από την αδιαφορία προς τις ηθικό-πνευματικές αξίες προκαλεί ιδεολογική σύγχυση, άρνηση της αξίας της επικοινωνίας, κοινωνική περιθωριοποίηση και οι επεκτατικές βλέψεις διαμορφώνουν αρνητικά τις Διεθνείς σχέσεις. - **ΞΕΞΑΖΟΥΜΕ.** Το έμπρακτο ενδιαφέρον για την καταπολέμηση **α)** των ασθενειών και της πείνας στις χώρες του τρίτου κόσμου. **β)** των φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, όπως είναι η τρομοκρατία, τα ναρκωτικά και άλλα διεθνή προβλήματα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Η όξυνση του προβλήματος έχει αμβλύνει τις αντιθέσεις ανάμεσα στους λαούς και έχει οδηγήσει σε μετριοπάθεια τους πολιτικούς ηγέτες. Τα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας –οικονομική κρίση, καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος, πείνα, υπερπληθυσμός, πυρηνικά όπλα – *δεν είναι μόνο προβλήματα ατομικά ή εθνικά, είναι πανανθρώπινα.* Οι σημερινές διακρατικές ενότητες (οικονομικές, στρατιωτικές, Πολιτικές) και η αλληλεγγύη των απλών ανθρώπων προς κάθε καταπιεζόμενο και καταδυναστευόμενο λαό, προδιαγράφουν την αυριανή παγκόσμια κοινότητα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η τάση υποτίμησης και υποβιβασμού της ιστορικής αξίας ορισμένων λαών από κάποιους άλλους (οικονομικά-πολιτικά-στρατιωτικά ισχυρούς) δεν είναι άγνωστη στη διαμόρφωση των διεθνών σχέσεων. **Ρατσιστικές εκδηλώσεις επεκτατικές βλέψεις προσπάθειες πολιτιστικής αλλοίωσης εκμετάλλευσης και εξάρτησης,** έντονοι ανταγωνισμοί, αντιπαραθέσεις, συγκρούσεις και καταφυγή στη βία ως μέσο επίλυσης των διαφορών επαληθεύουν την προβληματική ως προς την ποιότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των λαών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Ο Οικουμενικός πολιτισμός θα έπρεπε να συντίθεται από τις πλουραλιστικές εισφορές σε όλα τα επίπεδα από όλους τους λαούς. Οι διαφοροποιήσεις, οι ιδιαίτερες συναρμολογήσεις των στοιχείων που συνθέτουν την παγκόσμια κοινότητα διευρύνουν όμως, το χάσμα της παγκόσμιας επικοινωνίας. Στην πράξη παρατηρούμε ότι οι Διεθνείς σχέσεις παραμένουν εύθραυστες και δεν εκπληρώνουν την αναγκαιότητα μιας πολύχρωμης, καθολικής προοδευτικότητας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Σε διεθνές επίπεδο η νομιμότητα προκύπτει από την ισχύουσα διεθνή δικαιοσύνη και τις οικουμενικές αρχές και διακηρύξεις. Τα κράτη δεν έχουν το δικαίωμα να αυθαιρετούν ούτε να αυτοδικούν αγνοώντας τις διεθνείς πρακτικές. Οι μεγάλοι διεθνείς οργανισμοί, όπως ο Ο.Η.Ε η το Διεθνές Χάγη αποτελούν κατακτήσεις των κοινωνιών.



Δικαστήριο της σπουδαίες σημερινών

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ.

Φυσικό-Περιβάλλον.

ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ. Στη δημιουργία προδιαθέσεων (βιολογικές-ψυχοσύνθεση).

ΔΙΔΑΣΚΕΙ. Ηρεμία, ομορφιά, αίσθηση του Μέτρου, ισότητα, γαλήνη, αυτοσυνειδησία-αυτογνωσία.

ΕΜΠΝΕΕΙ. Δημιουργία, φαντασία, οξυδέρκεια, αισθητική παιδεία.

(ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ. Η απομάκρυνση από την φύση συνδέεται με την απώλεια της αίσθησης του μέτρου).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΩΤΟ. Το φυσικό περιβάλλον υφίσταται διαρκή «αφαίμαξη» για την απόκτηση πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή, αλλά και ρυπαίνεται από τα απόβλητα, με αποτέλεσμα τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ. Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και η διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας στρέφεται άμεσα εναντίον του ανθρώπου και επηρεάζουν την ψυχική και σωματική του υγεία (έξαρση ψυχονευρωτικών διαταραχών, αύξηση καρδιοπαθειών κλπ).

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΤΟ. Η οικολογική κρίση εστιάζεται στον κλονισμό της θεμελιώδους σχέσης του ανθρώπου (ως άτομο ή ομάδα) με το φυσικό περιβάλλον. Η ανισόρροπη κατανομή εδαφών και πληθυσμού οδηγεί σε δημογραφικές μετακινήσεις θέτοντας την μετανάστευση ένα από τα βασικότερα προβλήματα της εποχής μας.



ΛΥΣΕΙΣ
ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΑΝΤΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

ΑΝΤΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ- ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ-ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΑΤΟΜΟ

ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ

ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΣΧΟΛΕΙΟ -Μ.Μ.Ε

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΜΩΝ – ΗΘΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ- ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ -ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ-ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΑΤΟΜΟ Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΔΕ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΥΠΕΡΚΟΣΜΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΑΛΛΑ ΣΤΗΝ ΑΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΙ ΕΠΙΠΟΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ . Η ΛΥΣΗ (Ο ΜΕΣΣΙΑΣ) ΕΙΝΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΕΙ ΣΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΛΟΥΤΙΖΕΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ.

ΛΥΣΕΙΣ - ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

ΑΝΤΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

- ❖ Η ΔΥΝΑΜΗ ΠΟΥ ΑΝΤΙΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΕΙΝΑΙ Η ΛΟΓΙΚΗ Ο ΟΡΘΟΣ ΛΟΓΟΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΠΡΟΛΗΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΑΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ : Οι συνεχώς διευρυνόμενες διαστάσεις (του φαινομένου που εξετάζουμε) που φτάνουν καθημερινά σε ακρότητες, επιβάλλουν την άμεση αντιμετώπιση ή περιορισμό του. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Οι τρομαχτικές που έχει λάβει το νοσηρό φαινόμενο (αναφέρουμε το πρόβλημα) δυσχεραίνουν την αποτελεσματική αντιμετώπισή του. Ωστόσο, αξίζει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για τον περιορισμό του στο μέτρο του δυνατού, ώστε να μπορέσουν τα μέλη των σύγχρονων κοινωνιών να ατενίζουν με αισιοδοξία το μέλλον. Πιο συγκεκριμένα απαιτείται:...

1^{ος} ΚΥΚΛΟΣ : ΑΤΟΜΟ

Η ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ των διαστάσεων που έχει λάβει αλλά και των αρνητικών συνεπειών του στον **άνθρωπο** αλλά και **στην κοινωνική πρόοδο – εξέλιξη** αποτελεί το πρώτο βήμα για τον περιορισμό του.

ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ: Η εξέταση του εσωτερικού μας κόσμου, της συμπεριφοράς και ο διαρκής έλεγχος των θέσεων και ευθυνών μας, η διαρκής προσπάθεια βελτίωσης των αντιδράσεων μας.

ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ: Ο Διάλογος, η συνεχής διαδικασία για να αναγνωρίσει , να αναζητήσει, κανείς, στοιχεία από τα μύχια της ψυχής του και να τα φέρει στην επιφάνεια . (ψυχικό σθένος-αντοχή)

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ: Η ενίσχυση των μηχανισμών αντίστασης έναντι του φαινομένου που εξετάζουμε. Ο εφησυχασμός και παθητικότητα δεν επιλύουν κανένα πρόβλημα απλώς επιδεινώνουν τα αδιέξοδα και την εξάρτηση από τους άλλους, (μετάθεση ευθυνών).

Η εξέλιξη της παγκόσμιας ιστορίας δεν έχει δικαιώσει την άποψη ότι τα προβλήματα μπορούν να λυθούν με μια γενναία πολιτική απόφαση. Διαπιστώνουμε ότι πολλές φορές οι πολιτικοί κωλυσιεργούν ή προτάσσουν τα συμφέροντά τους αδιαφορώντας για τις άμεσες επιπτώσεις που έχει η διόγκωση των προβλημάτων. Η μόνιμη ανάθεση όλων των λύσεων στους πολιτικούς αποδυναμώνει και τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και υποθάλπει ένα κλίμα αδιαφορίας και ατομικισμού , μέσω της επανάπαυσης και του εφησυχασμού του πολίτη. Τέλος η εμφάνιση και η ανάπτυξη των μη κυβερνητικών εθελοντικών οργανώσεων τα τελευταία χρόνια είτε σε τοπικό είτε σε διεθνές επίπεδο (πχ Γιατροί χωρίς σύνορα, Γκρίνπις κτλ) επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα άμεσης κινητοποίησης του πολίτη με σκοπό την αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων.

2ος ΚΥΚΛΟΣ: ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ: Οι φορείς θα πρέπει να γαλουχήσουν τους νέους με αρχές που παραπέμπουν σε διαχρονικές αρετές και κοινωνικές αξίες. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ-ΑΜΙΛΛΑ-ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΕΙΑ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ-ΣΕΒΑΣΜΟΣ.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Μέσα στην οικογένεια το άτομο λαμβάνει ερεθίσματα αναπτύσσει δεξιότητες, συνειδητοποιεί την ύπαρξή του, διαμορφώνει χαρακτήρα, ωριμάζει ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ. Μαθαίνει να μάχεται. ≠ παθητικότητα.

ΠΑΙΔΕΙΑ-ΣΧΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Η ενίσχυση των μηχανισμών άμυνας απέναντι στα προβλήματα, η κριτική του ικανότητα και η ευαισθητοποίηση και καλλιέργεια της κοινωνικότητας, εξαρτάται κατά κύριο λόγο από την παροχή ανθρωπιστικής παιδείας, που προσφέρει ερεθίσματα-κίνητρα, αλλά και δυνατότητες για την αντιμετώπιση των αδιεξόδων του σύγχρονου ανθρώπου.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ:

α) **ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ** των μορφωτικών ερεθισμάτων και συνακόλουθα η δημιουργία όλων εκείνων των προϋποθέσεων που απαιτούνται για δημιουργική απασχόληση και ψυχαγωγία.

(δημιουργία χώρων άθλησης, πολιτιστικών κέντρων ,ηλ.Βιβλιοθήκης κα)

β) **ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΓΝΩΣΕΩΝ** που αποσκοπεί και στην πνευματική καλλιέργεια η οποία επιτρέπει την υιοθέτηση του διαλόγου ως μέσου επίλυσης των διαφορών.

Μ.Μ.Ε : Συνειδητοποίηση της μεγάλης επιρροής των Μ.Μ.Ε σε άτομα μα εξασθενημένη βούληση και κρίση καθώς και στους νέους. (δημιουργία προτύπων). Μετατρέπουν τη γη σε ένα πλανητικό χωριό, εξυπηρετώντας τις ανάγκες της αγοράς (ρόλος διαφήμισης) και επιβάλλοντας μοντέλα ζωής και πρότυπα συμπεριφοράς. Τήρηση των κανόνων **ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ**.

3ος ΚΥΚΛΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αποτελεί αντίφαση η επιδίωξη της λύσης μέσω ποινών όταν η ίδια η κοινωνία «γεννά» ή αναπαράγει το πρόβλημα.

1. Όταν οι κοινωνικές συνθήκες (κοινωνικές ανισότητες – αδικίες – αναξιοκρατία) λειτουργούν ως γενεσιουργά αίτια η τιμωρία ή ο εκφοβισμός μέσω ποινών δεν συμβάλλουν στην εκτόνωσή του.
2. Η πρόληψη, η κάθαρση και η δημοκρατικά λειτουργία των θεσμών εδραιώνουν ένα κράτος δικαίου που επιτρέπει την ηρεμία, την ομαλότητα, με βάση την συνεργασία και Ομόνοια.
3. Άρση επικοινωνιακής κρίσης. (Το συλλογικό συμφέρον πάνω από το ατομικό).
4. Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα. (γίνεται πράξη ο σεβασμός της προσωπικότητας).
5. Η δημοκρατική πολιτεία είναι ο θεμέλιος λίθος για την κοινωνική ομαλότητα.
6. Οι πολιτικοί και πνευματικοί άνθρωποι – ηγέτες, θα πρέπει να είναι πρότυπα ανιδιοτελούς συμπεριφοράς.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. Διαφύλαξη όλων των στοιχείων που συνθέτουν την πολιτιστική μας παράδοση – ταυτότητα. (ήθη, έθιμα κ.λπ.)
2. Υπεράσπιση του πολιτιστικού κληροδοτήματος των προγόνων μας.
3. Προστασία αρχαιολογικών θησαυρών- πάταξη αρχαιοκαπηλίας.
4. Όχι προσκόλληση στη παράδοση, αλλά κριτική θεώρηση του παρελθόντος και δημιουργική αφομοίωση στο σήμερα.

ΗΘΙΚΗ

1. Η βίωση μιας κοινωνίας με ηθικό περιεχόμενο σχετίζεται με την αλλαγή νοοτροπίας και την τοποθέτηση του ανθρώπου πάνω από τα υλικά αγαθά.
2. Έμφαση στις ανθρωπιστικές αξίες (να αντιληφθούμε τη δυναμική της ηθικής).
3. Σεβασμός στην ανθρωπινή υπόσταση.

4. **Καλλιέργεια αρετών.** (καθιστούν τον άνθρωπο ικανό για πράξεις προσφοράς και τον σφυρηλατούν με πρότυπα και ανθρωπιστικά ιδεώδη.

4^{ος} ΚΥΚΛΟΣ : ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ - ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΣ

Η Ρεαλιστική αντιμετώπιση των απαιτήσεων της εποχής επιβάλλει τη συμπίεση προς τον οικουμενικό πολιτισμό, αφού είναι δυνατή η αυθυπαρξία μας μέσα στο χώρο και στο χρόνο και ταυτόχρονα η ένταξη μας στην παγκόσμια κοινότητα.

(ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ)

1. **Σφυρηλάτηση μιας παγκόσμιας συνεργασίας** που θα στηρίζεται στην ισονομία των λαών, των εθνών ή των ομάδων και στον αλληλοσεβασμό.
2. **Εγρήγορη**, (όχι εφησυχασμός, ταχύρυθμες εξελίξεις)
3. **Διάλογος.** (για την ειρηνική επίλυση των διαφορών)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Ουσιαστική ενεργοποίηση – Θαρραλέες πράξεις με γνώμονα ανθρώπινα ιδεώδη . (ενεργός, διαρκής συμμετοχή)

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Στα πλαίσια υπερεθνικών συνασπισμών (πχ Ε.Ε) σεβασμός της ιστορικής παράδοσης κάθε λαού
Συγκερασμός πολιτιστικών στοιχείων.

Ρατσισμός. Ξεπερασμένο, βάρβαρο δόγμα. Ριζική φαντασίωση υψηλής καταβολής.

Ανθρωπισμός. Δεν επιτρέπει η καλλιέργειά του την απάνθρωπη συμπεριφορά.

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ: ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΕΩΝ (ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ – ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΗ)

ΔΙΔΑΣΚΕΙ: ΗΡΕΜΙΑ — ΑΙΣΘΗΣΗ ΜΕΤΡΟΥ – ΙΣΟΤΗΤΑ – ΓΑΛΗΝΗ – ΑΥΤΟΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑ – ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ.

ΕΜΠΝΕΕΙ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ – ΦΑΝΤΑΣΙΑ – ΟΞΥΔΕΡΚΕΙΑ – ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ.

Η φύση είναι η μοναδική πηγή ζωής και πρέπει να προστατευτεί για να επιβιώσουμε χωρίς τον φόβο του βιολογικού εκφυλισμού. Η προσπάθεια αυτή πρέπει να επιτελείται σε συλλογικό επίπεδο. Κάθε αντίθετη συμπεριφορά στρέφεται εναντίον του ανθρώπου και επηρεάζει αρνητικά τόσο την ψυχολογική, όσο και την πνευματική του κατάσταση.

« Ο ανθρωπισμός αρχίζει ακριβώς από την εξανθρωπίνωση της φύσης κι από την εξανθρωπίνωση της σχέσης με τον άλλο» (Μαρξ).

Για να επιτευχθούν τα παραπάνω επιβάλλεται αλλαγή νοοτροπίας, τοποθέτηση του ανθρώπου πάνω από ιδιοτελείς σκοπούς και συμμετρική ανάπτυξη των δύο διαστάσεων του πολιτισμού (υλική-πνευματική), ώστε να μη θεωρούνται ουτοπιστές όσοι ψάχνουν πέρα από τα κατασκευασμένα όνειρα.

Η ελπίδα βρίσκεται στην κατανόηση αυτού του αδιεξόδου. Η ανθρωπότητα βρίσκεται σε ένα οριακό σημείο. Διαθέτει όλα εκείνα τα όπλα που, ανάλογα με τη χρήση τους, μπορούν να φέρουν την ευημερία ή την καταστροφή. Και αυτό εξαρτάται από την εγρήγορη, την αγωνιστικότητα και την ευαισθησία όλων μας.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ – ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΑΝΤΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

ΟΠΩΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΙΤΙΑ & ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΞΕΤΑΖΟΥΜΕ :

ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ – ΘΕΣΜΟΙ – ΠΑΘΟΓΕΝΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ- ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ- ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ – ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ- ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ – ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ, ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ – ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΕΙΣΗ.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ

- Αν και πυκνώνουν οι διαπιστώσεις για την διόγκωση του φαινομένου, (αναφορά του θέματος) και οι επικρίσεις για τα αίτια που το προκαλούν, φαίνεται δύσκολη η αντιμετώπισή του. Ενώ πολλοί εντοπίζουν τους κινδύνους, λείπει η πράξη, η δράση. Έτσι το ενδιαφέρον μας εξαντλείται σε διακηρύξεις και θεωρητικές επισημάνσεις, δεν έχει τη δύναμη να γίνει έργο, αγώνας. Επείγει, λοιπόν, η δράση, η έμπρακτη διεκδίκηση ενός ανθρωπιστικότερου πολιτισμού. Ο αγώνας είναι διπλός, ατομικός και συλλογικός. Αυτό σημαίνει ότι ο άνθρωπος οφείλει να αφυπνιστεί, να βγει από το συνειδησιακό λήθαργο. Αν πλάσει έναν στέρεο ηθικό κώδικα, θα ελέγχει τις πράξεις και τις ευθύνες του, θα ενέχεται για τις παραλείψεις του.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ- ΕΠΙΛΟΓΙΚΟ

1. Τονίζοντας το σημαντικό ρόλο της παιδείας

Για να επιτευχθούν (τα ανωτέρω) απαιτείται θέληση, προγραμματισμός και οργάνωση. Αλλά η μεγαλύτερη απαίτηση επικεντρώνεται στο υψηλό μορφωτικό επίπεδο του λαού μας το οποίο θα επιτευχθεί με την βελτίωση της παιδείας μας. Όσο πιο μορφωμένος καταστεί κάθε Έλληνας πολίτης, τόσο πιο ευαίσθητος θα γίνει σε υψίστης σημασίας θέματα, όπως κοινωνική δικαιοσύνη, δημοκρατία και εθνική ανεξαρτησία. Μόνο μέσω της παιδείας ο άνθρωπος θα συνειδητοποιήσει τη μοναδικότητά του και την διαφορετικότητά του και θα απαιτήσει να διαδραματίσει τον ιστορικό ρόλο που του αρμόζει και του αναλογεί.

2. Τονίζοντας το σημαντικό ρόλο της συμμετοχής, την αυτενέργεια και τον εθελοντισμό.

Από την ενημέρωση, από το ενδιαφέρον τους για τη συλλογική μοίρα, από τη μέριμνά τους για τα κοινά, από τη συνεχή δράση των πολιτών, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η επίλυση ή περιορισμός των συνεπειών (αναφέρουμε το πρόβλημα). Η απόρριψη της απολυτότητας, η εμπέδωση της δημοκρατίας ως καθαρή αξία, η διεκδίκηση, είτε ως μονάδες είτε ενταγμένοι σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, των δικαιωμάτων «τρίτης γενιάς, η στήριξη των ειρηνιστικών κινημάτων, η προστασία του περιβάλλοντος, η επανεμφάνιση των συλλογικών οραμάτων για ένα δικαιότερο κόσμο, δεν είναι κενό γράμμα. Στη συστράτευση για αποφασιστική δράση καίρια θα ήταν και η συνεισφορά της ενεργούς δράσης με αγωνιστικές διεκδικήσεις για την οικοδόμηση...

3. Τονίζοντας το σημαντικό ρόλο των πνευματικών ανθρώπων.

Η αντικειμενική πλουραλιστική ενημέρωση, που προβάλλει την πραγματικότητα και την αλήθεια, ανεξάρτητα από συμφέροντα και σκοπιμότητες τροφοδοτεί τη γόνιμη αμφισβήτηση και τη κριτική θέση. Σημαντικός, σε αυτή την κατεύθυνση, είναι ο ρόλος των πνευματικών ανθρώπων. Με την ευαισθησία, την ευθυκρισία και τη διορατικότητα τους καθοδηγούν τις ανθρώπινες επιλογές και αποδεικνύουν ότι δεν υπάρχουν ανώτεροι και κατώτεροι(αναφορά στο θέμα)

«Ο Άνθρωπος δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ποτέ ως μέσο για κάποιο σκοπό, αλλά αυτός να θεωρείται τελικός σκοπός» KANT.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ - ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Ποιές προϋποθέσεις απαιτούνται ώστε η σύγχρονη εκπαίδευση να εκπληρώνει τους στόχους της;
2. Ποια είναι τα αίτια που ενισχύουν το φαινόμενο της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις μέρες μας;
3. Ποια είναι τα αίτια και οι συνέπειες της βίας και να προτείνετε τρόπους περιορισμού του φαινομένου.
4. Ποιος είναι ο ρόλος της επιστήμης στις μέρες μας; Ποιες είναι οι ευθύνες του επιστήμονα για τα αρνητικά αποτελέσματά της;
5. Τι προτείνετε για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που απορρέουν από τον τεχνικό πολιτισμό;
6. Πως αντιλαμβάνεστε τις έννοιες του Διεθνισμού και του Εθνικισμού και ποιοι λόγοι πιστεύετε ότι υποκινούν την εξέλιξη των τάσεων αυτών;
7. Πως αντιλαμβάνεστε την φθορά του σύγχρονου ανθρώπου και σε ποιους τομείς τη διαπιστώνετε;
8. Που οφείλεται η αλλοίωση των παραδοσιακών αξιών; Οι έννοιες της παράδοσης και της προόδου είναι αντικρουόμενες;
9. Ποια είναι η στάση των σημερινών νέων απέναντι στη παράδοση και την πρόοδο;
10. Υπό ποιες προϋποθέσεις είναι δυνατή η πραγμάτωση του αιτήματος για ποιότητα ζωής;
11. Πως θα μπορούσαν να αποκατασταθούν οι ανθρώπινες σχέσεις;
12. Ποιοι παράγοντες καθιστούν την ειρήνη επισφαλή; Να προτείνετε τρόπους προάσπισης του αγαθού της ειρήνης.
13. Ποια είναι η αξία της δημοκρατίας; Ποιοι είναι οι κίνδυνοι που υποκρύπτει ο σύγχρονος πολιτισμός για το δημοκρατικό πολίτευμα; Ποιο είναι το χρέος του δημοκρατικού πολίτη;
14. Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει ο νέος να αντιστέκεται και να αμφισβητεί την εξουσία;
15. Πιστεύετε ότι ο σεβασμός ως αξία διέρχεται κρίση στην εποχή μας;
16. Ποιοι λόγοι οδηγούν στην ανάπτυξη του τουρισμού;
17. Πολλοί άνθρωποι εκδηλώνουν την πίστη τους στην τύχη εναποθέτοντας αποκλειστικά τις ελπίδες τους σε αυτήν. Πως εξηγείτε το φαινόμενο και τι σημαίνει πρακτικά για τη κοινωνία μας που τα ζώδια-μέντιουμ-λόττο-καζίνο, κυριαρχούν;
18. Πως αντιλαμβάνεστε το είδος της ποιότητας ζωής που χρειάζεται η ελληνική ύπαιθρος, ώστε να μπορείτε να ζήσετε και να εργαστείτε σε αυτήν;
19. Να αναφερθείτε σε φαινόμενα Αλλοτριώσης και, παράλληλα, να προτείνετε τρόπους για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπισή τους.
20. Διαβλέπετε κινδύνους από την παγκοσμιοποίηση; Αν ναι, να προτείνετε τέτοιες διαδικασίες ώστε να επιτυγχάνεται η συνεργασία χωρίς να αλλοιώνονται οι εθνικοί πολιτισμοί.
21. Ποιες είναι οι γενεσιουργές αιτίες του άγχους, ποιες οι συνέπειες και να προτείνεται τρόπους για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπισή του.
22. Ποιοι είναι οι λόγοι που επιβάλλουν τη διαφύλαξη της εθνικής μας ταυτότητας και ποιο το χρέος του σύγχρονου Έλληνα απέναντι στο έθνος και την ανθρωπότητα;
23. Ποιοι είναι οι λόγοι που καθιστούν την προσπάθεια για αυτογνωσία επίπονη διαδικασία ιδιαίτερα στην εποχή μας;
24. Πιστεύετε ότι η επιλογή για αυστηρότερες ποινές αντιμετωπίζει το πρόβλημα της παραβατικότητας; Ποια είναι η θέση σας για τη θανατική ποινή;
25. Η μαζικοποίηση και η τυποποίηση προωθείται από τον πολιτικό λόγο και τον λόγο της διαφήμισης. Ποιος είναι ο βασικός στόχος;

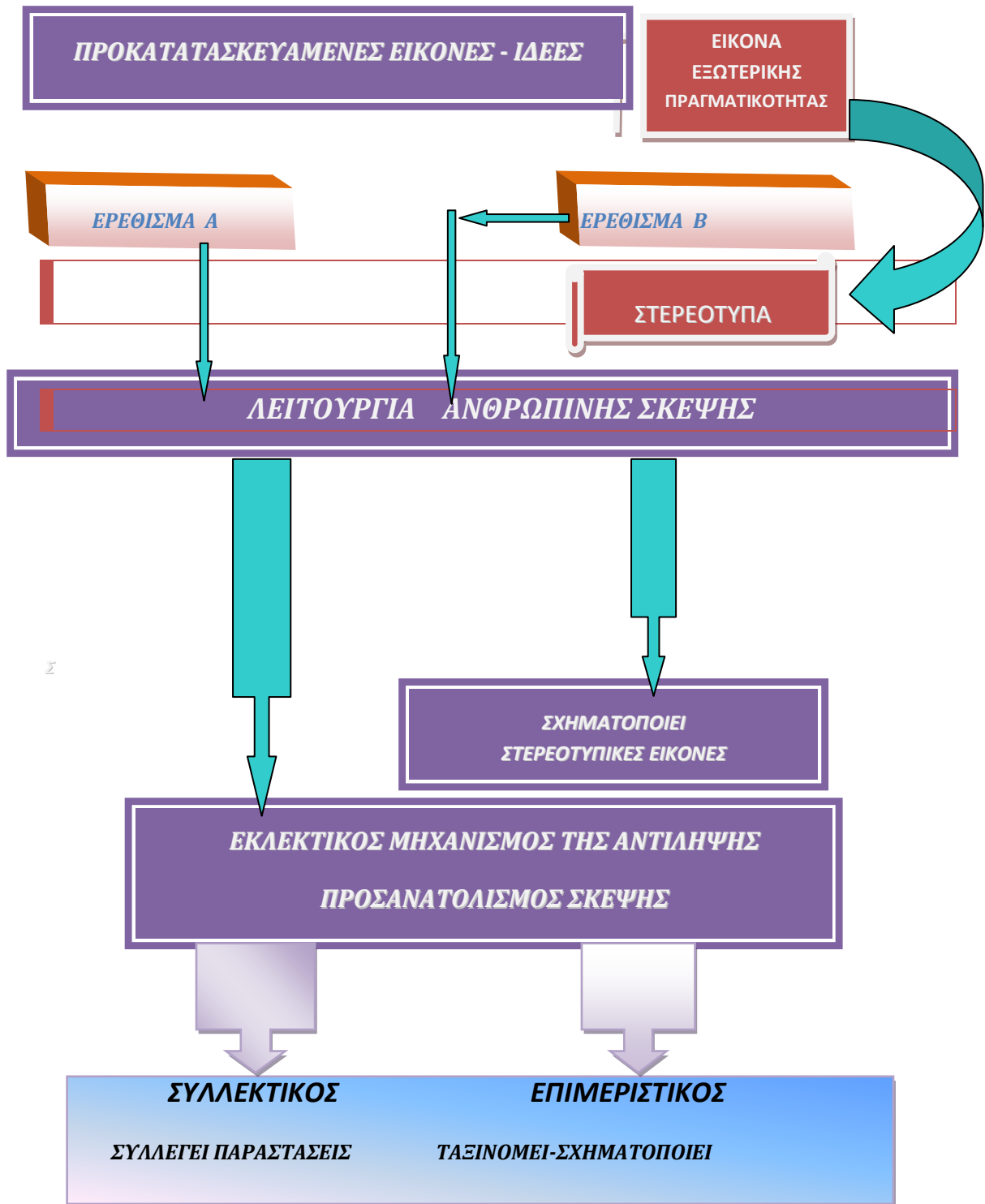
<i>ΓΛΩΣΣΑ)</i> <i>ΑΞΙΕΣ (ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ- ΚΟΙΝ.ΕΥΘΙΥΝΗ)ΚΟΙΝ.ΣΥΜΦΕΡΟΝ)</i>	<i>ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ</i>	<i>ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ</i>	<i>ΑΞΙΕΣ-ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ</i>
---	-------------------	-----------------------	------------------------

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

<i>ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ</i>
<i>ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (ΣΩΜΑΤΙΚΗ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ-ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ-ΨΥΧΙΚΗ-ΗΘΙΚΗ)</i> <i>ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ-ΣΥΝΕΠΕΙΑ</i> <i>ΑΥΘΥΠΑΡΕΙΑ-ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ</i> <i>ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΙΑ-ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ</i> <i>ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ-ΑΥΤΟΣΕΒΑΣΜΟΣ</i> <i>ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ</i> <i>ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ-ΕΝΤΙΜΟΤΗΤΑ</i>
<i>ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ</i>
<i>Α) ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ-ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΑ-ΙΣΟΤΗΤΑ-ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ-ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ</i> <i>Β) ΑΞΙΕΣ – ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ:</i> <i>ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ-ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑ</i> <i>ΑΛΛΗΛΟΣΕΒΑΣΜΟΣ-ΑΛΛΗΛΟΕΚΤΙΜΙΣΗ</i> <i>ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΟΜΟΝΟΙΑ</i> <i>ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ-ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟΤΗΤΑ</i> <i>ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΣΗ-ΑΓΑΠΗ</i>
<i>ΕΘΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ</i>
<i>ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ</i> <i>ΕΘΝΙΚΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ - ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ</i> <i>ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ - ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ -</i> <i>ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ</i>
<i>ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΩΡΟΣ</i>
<i>ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΣΥΝΥΠΑΡΕΗ</i> <i>ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ - ΦΙΛΙΑ</i> <i>ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ - ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑ - ΑΛΛΗΛΟΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ</i>

ΚΑΘΕ ΕΠΟΧΗ ΙΕΡΑΡΧΕΙ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΝ

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ



ΕΡΕΘΙΣΜΑ Α. Ο Άνθρωπος «βλέπει ότι γνωρίζει». Το ερέθισμα Α δεν μπορεί να θέσει σε λειτουργία την ανθρώπινη σκέψη. Δεν είναι οικείο από την προηγούμενη γνώση-εμπειρία.

Η ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΗ ΓΝΩΣΗ

«Η ΠΡΟΒΛΕΨΙΜΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ»

Ο όρος στερεότυπο, χρησιμοποιείται μεταφορικά για να δηλώσει την έλλειψη πρωτοτυπίας, ποικιλίας, την μηχανική κίνηση, την εμφάνιση της ίδιας μορφής, π.χ στερεοτυπική έκφραση.

Τον όρο αυτό εισήγαγε ο ΓΟΥΩΛΤΕΡ ΛΙΠΜΑΝ, το 1922, αναφερόμενος σε προκατασκευασμένες ιδέες ή πεποιθήσεις για χαρακτηριστικά γνωρίσματα του εξωτερικού κόσμου. Ο ΛΙΠΜΑΝ επισήμανε ότι αυτές «οι εικόνες μέσα στο κεφάλι μας» υπηρετούν στην επιδίωξη οικονομίας στην σκέψη. Δεδομένου ότι ο άνθρωπος δεν έχει τον απαιτούμενο χρόνο ή ενεργητικότητα για να ανταποκρίνεται σε κάθε γεγονός με πλήρη και ευφυή διάκριση των πλευρών που αποτελούν την μοναδικότητα του γεγονότος, δρα επάνω στη βάση των σχετικά αδρών «χοντρικών» προσδοκιών που έχει για τον εξωτερικό κόσμο.

Τα στερεότυπα μεταδίδονται στα μέλη μιας κοινωνίας ή των κοινωνικών ομάδων έτσι ώστε η πλειοψηφία των ατόμων – μελών τους να εσωτερικεύουν μια σειρά από έτοιμες εικόνες, ιδέες, σχήματα τα οποία τους προσδίδουν ομοιομορφία και κανονικότητα στη συμπεριφορά τους η οποία κατά αυτό τον τρόπο, λίγο ως πολύ γίνεται προβλέψιμη και ελεγχόμενη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ένα παιδί επισκέπτεται για πρώτη φορά ένα δάσος και σχηματίζει την πρώτη του αντίληψη, για τα δένδρα. Σχηματοποιεί έτσι μια εικόνα για την πραγματικότητα του δένδρου μαθαίνοντας ότι το δένδρο αποτελείται από τον κορμό, τα κλαδιά, το φύλλωμα, την ρίζα του, μαθαίνει ακόμη ότι τα πουλιά φτιάχνουν τις φωλιές τους σε αυτό κλπ. Με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά κατασκευάζει μια έτοιμη εικόνα του δένδρου στην αντίληψή του.

Μετά από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, ακούει για πρώτη φορά την λέξη «ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ». Επειδή δεν γνωρίζει τι είναι το κυπαρίσσι, αντιδρά στο ερέθισμα και ρωτά το περιβάλλον του (πατέρα – μητέρα) να του εξηγήσουν τι είναι αυτή η νέα λέξη.

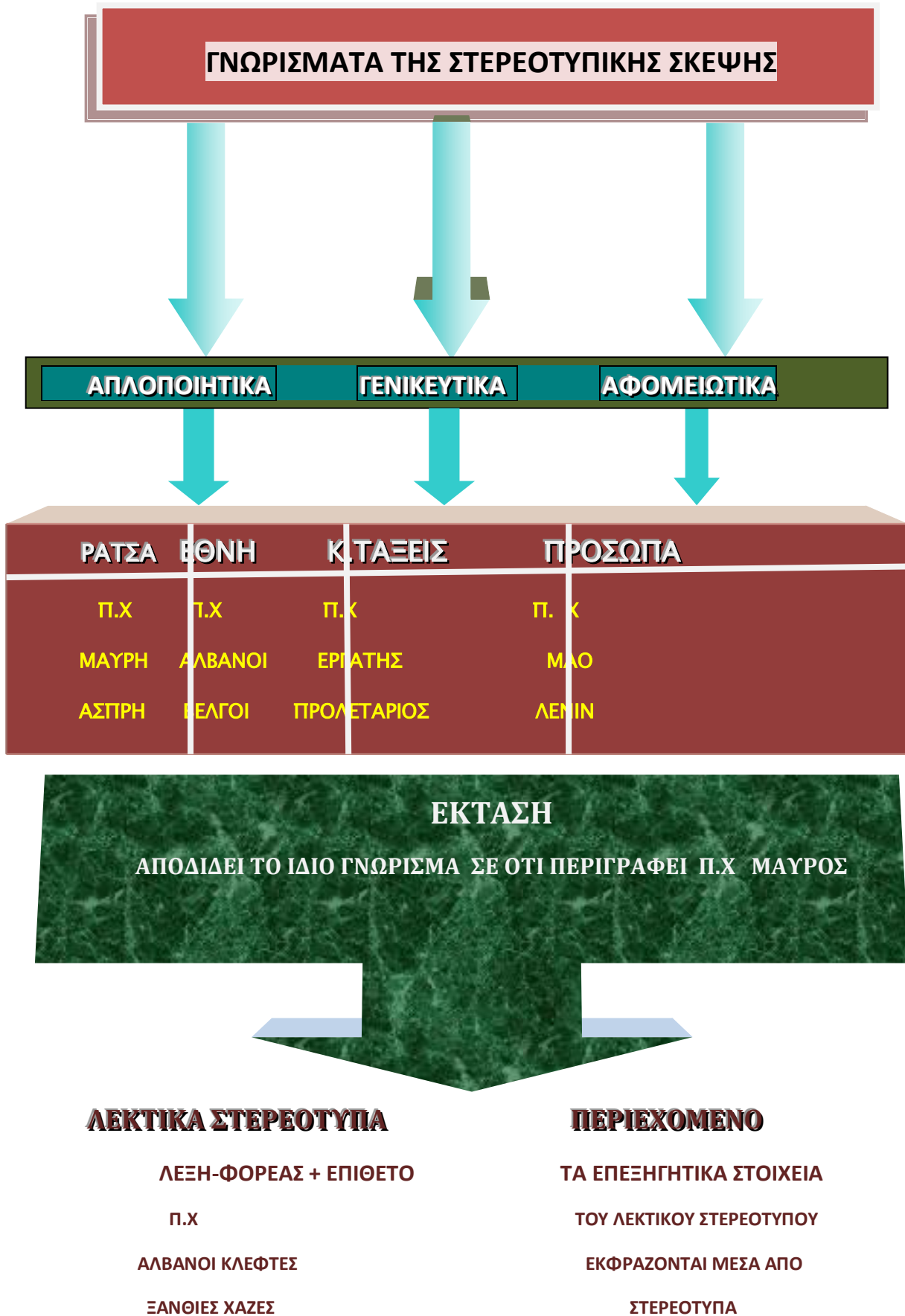
Η απάντηση έρχεται ως εξής. Το κυπαρίσσι είναι ένα δένδρο. Το νεαρό άτομο κινητοποιεί αμέσως την αντίληψή που ήδη έχει σχηματίσει για το δένδρο και φέρνει μηχανικά στο μυαλό του την «προκατασκευασμένη εικόνα».

Γ. «ΓΝΩΣΗ». ΕΙΚΟΝΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΜΑΣ. (ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΝΟΜΙΖΟΥΜΕ ΟΤΙ ΚΑΤΕΧΟΥΜΕ).

Σ. «ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟ». ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ-ΙΔΕΑ. (ΓΙΑ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΞΩ – ΚΟΣΜΟΥ)

Ε. «ΕΞΩ – ΕΙΚΟΝΑ». ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ, ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ ΤΟ Σ. (ΑΛΛΟΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ).

Αργότερα η εικόνα αυτή θα ανατραπεί όταν έρθει σε άμεση εκτίμηση της πραγματικότητας, δηλαδή όταν δει ένα κυπαρίσσι, αλλά μέχρι τότε η στερεοτυπική εικόνα θα παρεμβάλετε ανάμεσα στο άτομο και στην πραγματικότητα, ώστε να την απλοποιεί, να την παραμορφώνει και να την διαστρεβλώνει.



1. Η στερεοτυπική σκέψη (π.χ ΡΑΤΣΑ) αποκρυσταλλώνεται γύρω από ορισμένες λέξεις. (π.χ ΑΣΠΡΗ-ΜΑΥΡΗ)

Η επίδραση του Στερεότυπου είναι αυτή που «κατασκευάζει» την στερεοτυπική σκέψη, η οποία εκδηλώνεται με στερεοτυπική συμπεριφορά. (Είτε σαν στερεοτυπική στάση, είτε σαν στερεοτυπική γνώμη). Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι ΟΙ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ.

Οι στερεοτυπικές και άρα εσφαλμένες εικόνες προκαλούν συνήθως δύο αντιδράσεις. Καθολική αποδοχή ή καθολική απόρριψη (θετικό-αρνητικό στερεότυπο).



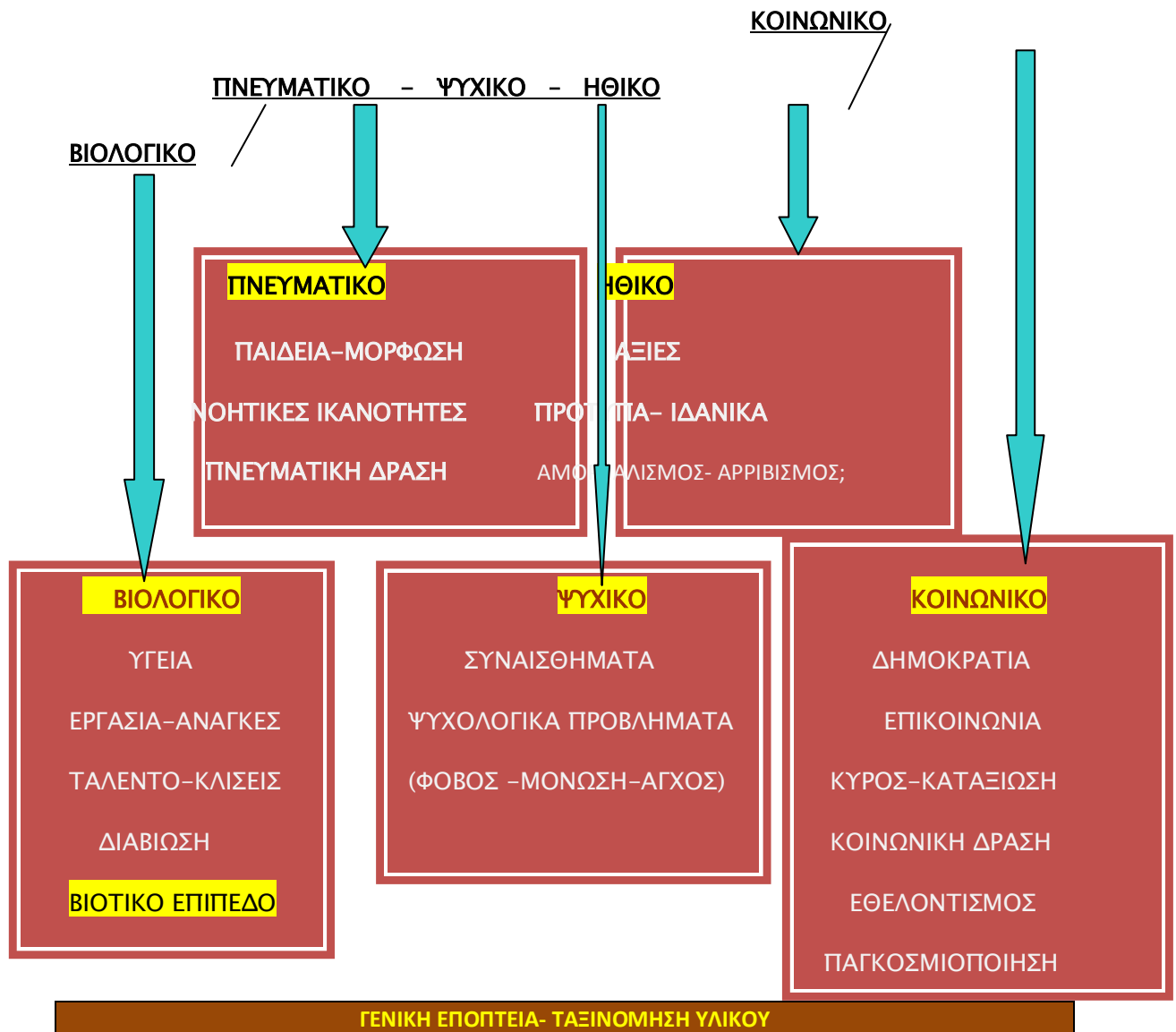
ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΩΣ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΘΕΜΑ

ΤΥΠΟΣ - ΔΕΔΟΜΕΝΑ - ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ

ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΛΗΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΤΟΜΟ



ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ : Ν. ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ « ΒΡΟΜΙΚΟΠΩΛΗ »

Αρκεί να δεις τους πάγκους τους. Η διαφορά ανάμεσα στους δύο «βρωμικοπώλες» φαίνεται από το πρώτο πλάνο, όπως και η κυρίαρχη κουλτούρα στην ελληνική κοινωνία. Άλλωστε η διαφήμιση γνωρίζει και χρησιμοποιεί τεχνικές για να πείσει και να εντυπωσιάσει με ψυχαγωγικό τρόπο. Ας δούμε όμως με κοινωνιολογική ματιά την παραβολή του «βρωμικοπώλη». Ο ένας, πίσω από το καροτσάκι, κάτω από μια λάμπα γρι-γρι, με τα απολύτως απαραίτητα, ενημερώνει με ακρίβεια για το περιεχόμενο του προϊόντος του: «Λουκάνικο- λάχανο-καρότο». Τέλος. Καλεί τους πιστούς να έρθουν προς αυτόν με ένα καμουφλαρισμένο, ιδιόρρυθμο «ψιτ-ψιτ» (θέλει προσοχή να το ακούσεις) και ένα μονότονο «παιδιάααα» στο τέλος.

Δίπλα του, πίσω από έναν πάγκο-υπερπαραγωγή με βοηθό που λικνίζεται και γυρίζει στωικά τα λουκάνικα στα κάρβουνα, με λάμπες και στην κορυφή μεγαλόπνοη επιγραφή «ο γιατρός της πείνας», η εκ διαμέτρου αντίθετη φιλοσοφία ζωής. Προωθεί το προϊόν του με φράσεις πολιτικού marketing και υπερβολής, όπως «ομορφαίνει, δεν παχαίνει» ή γκολ στην πείνα βάζω, παιδιά». Όπως ήταν αναμενόμενο, ο «ομορφάντρας» τράβηξε επάνω του τους πελάτες και τα φώτα της δημοσιότητας. Λογικό. Είναι εύκολα προσαρμόσιμος στις ανάγκες της αγοράς, καλοπιάνει τον πελάτη και φυσικά του δίνει ό,τι ζητήσει. Δεν έχει άποψη γιατί σκοπός του είναι να πουλήσει όσα περισσότερα μπορεί. Ο «ομορφάντρας» ακολουθεί τη φσμφαρόνικη συνθηματολογία ενός «κόμματος εξουσίας». Είναι το αντίστοιχο του «λεφτά υπάρχουν» στο «βρώμικο». Πιστοποιεί τις τρομακτικές διαστάσεις που έχει πάρει η αλλοτρίωση στις μέρες μας.

Όμως, τώρα που περνάει η πρώτη εντύπωση ήρθε η ώρα να κερδίσει την αναγνώριση που του αναλογεί και ο «άλλος». Ο αλλοιώνει τη γεύση, ρε φίλε, ρε φίλε». Ο αυθεντικός θεματοφύλακας της «βρωμικοσύνης» που δεν θα συμβιβαστεί για να ικανοποιήσει τον κάθε τυχαίο πελάτη. Γιατί απευθύνεται σε λίγους εκλεκτούς που αγάπησαν το λουκάνικο για την ορθόδοξη γεύση του. Είναι ένας δογματικός που στέκεται απέναντι στον ανταγωνιστή του όπως η Παπαρήγα απέναντι στα αστικά κόμματα. Αν προσέξεις καλά, θα δεις τα μάτια του γουρλωμένα πίσω από τα στρογγυλά γυαλιά του διανοούμενου, γιατί ετοιμάζεται να υποστεί για άλλη μια φορά τη δοκιμασία της απόρριψης. Εξαιτίας των «καθαρών» αντι- sauce ιδεών του υφίσταται την ταπείνωση. Ενώ λοιπόν ο πληθωρικός «βρωμικοπώλης» ετοιμάζεται να βάλει «τη μάνα του και τον πατέρα του στο προϊόν του», η κάμερα πιάνει για απειροελάχιστο χρόνο τον τρομαγμένο ασκητή με το σκουφάκι, που μόλις εξήγησε γιατί δεν βάζει καμία sauce, να κοιτάζει ανήσυχος δίπλα πριν επιστρέψει ξανά στο «λουκάνικο-λάχανο-καρότο, παιδιά». Μπορεί να κοιτάζει με τρόμο το μέλλον να έρχεται ισοπεδωτικά προς το μέρος του για να εξαφανίσει και εκείνον και την εμμονή του. Όπως σε κάθε σύγχρονο «απερίσκεπτο» θεματοφύλακα των αξιών που αντιτίθεται στην καταναλωτική ισοπέδωση που μαζικοποιεί τις ανάγκες. Γιατί «αλλοιώνει τη γεύση, ρε φίλε».

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να γράψετε μια περίληψη του κειμένου με την οποία θα ενημερώσετε τους συμμαθητές σας για το περιεχόμενό του σε μια παράγραφο 10 περίπου σειρών.

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

B1. Να αναπτύξετε σε 70-80 λέξεις το νόημα του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου: «Δεν έχει άποψη γιατί σκοπός του είναι να πουλήσει όσα περισσότερα μπορεί. Ο «ομορφάντρας» ακολουθεί τη φαμφαρόνικη συνθηματολογία ενός «κόμματος εξουσίας». Είναι το αντίστοιχο του «λεφτά υπάρχουν» στο «βρώμικο». Πιστοποιεί τις τρομακτικές διαστάσεις που έχει πάρει η αλλοτρίωση στις μέρες μας».

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B2. Ποια συλλογιστική πορεία ακολουθείται στο κείμενο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B3. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: *κουλτούρα, ιδióρρυθμο, στωικά, απερίσκεπτο, υφίσταμαι.*

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

B4. Ποιες είναι οι εκφράσεις του μεταφορικού και εικονοπλαστικού λόγου που χρησιμοποιεί ο αρθρογράφος στην τελευταία παράγραφο του κειμένου και ποια συναισθήματα προκαλούν;

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

B5. Ποιες διαφημιστικές τεχνικές χρησιμοποιεί; Να δώσετε και παραδείγματα.

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

Γ. Ο τρόπος που καταναλώνουμε φανερώνει πόσο ανικανοποίητοι αισθανόμαστε και πως η τυποποίηση και μαζικοποίηση είναι εμφανής σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Ποιοι λόγοι διεύρυναν το πρόβλημα της μαζικοποίησης και ποιες οι επιπτώσεις του σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο; Αναπτύξτε τις ιδέες σας σε ένα δοκιμιακό κείμενο 550 περίπου λέξεων.

ΜΟΝΑΔΕΣ 40



**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
«Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΒΡΩΜΙΚΟΠΩΛΗ»**

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΒΟΥΝ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ.
ΔΙΝΕΤΑΙ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΗΘΩΣ ΔΕΝ ΑΝΑΛΥΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ.
ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ ΔΕΝ ΑΠΟΚΛΕΙΕΙ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ.

Α. ΠΕΡΙΛΗΨΗ.

Αγαπητοί συμμαθητές,

Ο συγγραφέας στο άρθρο του εξετάζει με κοινωνιολογική ματιά την επίκαιρη διαφήμιση του δημοφιλή «βρωμικοπώλη». Αρχικά, υποστηρίζει πως η νοοτροπία που κυριαρχεί στην Ελληνική κοινωνία αντανακλάται στη διαφήμιση, η οποία με εύθυμο τρόπο εντυπωσιάζει τον καταναλωτή. Εν συνεχεία, αντιπαραβάλλει τον τρόπο που προωθούν το «βρώμικο» προϊόν τους οι δύο μικροπωλητές και διακρίνει την λιτή προσέγγιση του πρώτου, που θεωρεί ότι το διαθέτει με την αυθεντική γεύση του. Στο αντίθετο άκρο ο δεύτερος, χρησιμοποιεί χωρίς ενδοιασμούς τις τεχνικές της κυρίαρχης πολιτικής ιδεολογίας που με λαϊκισμό απευθύνεται στη μάζα.

Μέσω παραδειγμάτων, μνημονεύει την αναγνώριση στον «άλλο» τον ασυμβίβαστο, που δεν υποκύπτει στη λογική της π[προώθησης και για το λόγο αυτό παραμερίζεται και ταπεινώνεται.

Κλείνοντας, πιστοποιεί τον κίνδυνο των αξιών, μπροστά, στην ισοπεδωτική ομοιομορφία που επιβάλλει η υπερκαταναλωτική κοινωνία.



B1. (Το απόσπασμα εστιάζετε στην αλλοτρίωση από τον πολιτικό λόγο και την γλώσσα της διαφήμισης που πιστοποιεί την διόγκωση του φαινομένου στις μέρες μας).

(Για την αλλοτρίωση από πολιτική και διαφήμιση) : Η αλλοτρίωση όπως τη συναντάμε στη σύγχρονη κοινωνία, είναι σχεδόν ολοκληρωτική. Μέσα από τον πολιτικό λόγο και την γλώσσα της διαφήμισης με διάφορες μεθοδεύσεις, χειραγωγούν το κοινωνικό σύνολο με την συνθηματολογία, τις μεγαλόσχημες εκφράσεις, τον λαϊκισμό και τα τυποποιημένα πρότυπα. (Για την έλλειψη άποψης και την υποταγή στην συνθηματολογία) : Η προσήλωση στην προώθηση των πλασματικών αναγκών έχει ως συνέπεια την ηθική αναλγησία και την έλλειψη κριτικής ικανότητας και ίδιας άποψης, υποδηλώνοντας την κυριαρχία των νόμων της αγοράς. Η χρήση της προπαγάνδας αλλοτριώνει ψυχολογικά τον άνθρωπο, τον μετατρέπει σε «θλιβερό ενεργούμενο» και του στερεί το προνόμιο του αυτοκαθορισμού. Επιπρόσθετα, με αυτό τον αλλοτριωμένο τρόπο δημιουργούνται ομοιόμορφα πρότυπα τόσο πολιτικής όσο και καταναλωτικής συμπεριφοράς.

B2. Ο συγγραφέας του άρθρου αναπτύσσει τη σκέψη του ακολουθώντας παραγωγική συλλογιστική πορεία. Ξεκινά από τη γενική θέση ότι η διαφορά ανάμεσα στους δύο μικροπωλητές αντανακλά και την κυρίαρχη κουλτούρα της Ελληνικής κοινωνίας και επιχειρεί απόδειξη της θέσης αυτής με την σύγκριση των δύο μικροπωλητών που εκφράζουν αντίστοιχα τις όψεις του ανθυγιεινού και του θεωρούμενου υγιεινού τρόπου πρόχειρης διατροφής. Στο τέλος του άρθρου καταλήγει στο ειδικό συμπέρασμα «μπορεί να κοιτάζει... μαζικοποιεί τις ανάγκες», δηλαδή στη διαπίστωση ότι ο υπερασπιστής του λιγότερο «βρώμικου» θα εξαφανιστεί.

B3. ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: παιδεία, ψυχική καλλιέργεια, πολιτισμός. ΙΔΙΟΥΘΜΟ: Ιδιότροπο. ΣΤΩΙΚΑ: Υπομονετικά. ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ: Αντέχει ΑΠΕΡΙΣΚΕΠΤΟ: Ασυλλόγιστο-αστόχαστο..

B4. Οι εκφράσεις μεταφορικού και εικονοπλαστικού λόγου της τελευταίας παραγράφου είναι οι ακόλουθες: « ο αυθεντικός θεματοφύλακας της βρωμικοσύνης », « λίγους εκλεκτούς... ορθόδοξη γεύση του», «τα μάτια του... απόρριψης», «εξαιτίας των καθαρών αντί sausage...ταπείνωση», «τη μάνα του... προϊόν του». «η κάμερα ...σκουφάκι», «το μέλλον ...εμμονή του», «απερίσκεπτο... ανάγκες». Η επιλογή του αρθρογράφου να αξιοποιήσει τη δύναμη του μεταφορικού και εικονοπλαστικού λόγου καθώς επίσης να παραθέσει φράσεις από το διαφημιστικό μήνυμα, όπως, «να αλλοιώνει τη γεύση, ρε φίλε», «λουκάνικο-λάχανο-καρότο, παιδιά», έχει ως σκοπό να επηρεάσει και συναισθηματικά τον αναγνώστη. Οι προσωπικοί προβληματισμοί και οι επισημάνσεις του γράφοντος παρατίθενται με έναν τρόπο πιο άμεσο και παραστατικό, ώστε να επιτευχθεί η ευαισθητοποίηση.

B5. Τεχνικές της διαφημιστικής πειθούς στο άρθρο:

Επίκληση στη λογική: π.χ αλλοιώνει τη γεύση, ρε φίλε. Επίκληση στο συναίσθημα: λεφτά υπάρχουν, ψιτ-ψιτ... Συνειρμός ιδεών: γκολ στη πείνα βάζω. Λανθάνων αξιολογικός χαρακτηρισμός: ο γιατρός της πείνας... ομορφάνι δεν παχαίνει...Αναλυτική περιγραφή και ένδειξη των ιδιοτήτων του προϊόντος: λουκάνικο-λάχανο-καρότο, παιδιά...

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Εντάσσουμε το πρόβλημα της μαζικοποίησης – τυποποίησης στο ευρύτερο πλαίσιο της πολύπλοκης εποχής μας, το τοποθετούμε δίπλα στα άλλα σύγχρονα προβλήματα, για να τονίσουμε ακριβώς την αρνητική σημασία του και τις απειλές που υποβόσκουν για την προσωπικότητα και την ελευθερία κάθε ανθρώπου. (Η χειραγώγηση και ο έλεγχος της συμπεριφοράς και ο ομοιόμορφος τρόπος σκέψης δημιουργούν το μονοδιάστατο τύπο ανθρώπου).

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΗΣΗ: Μαζικοποίηση είναι η τάση εξομοίωσης με τον όχλο, την μάζα. Η μάζα είναι μια κοινότητα μεγάλη σε μέγεθος, ένα αδιάρθρωτο και αδιαφοροποίητο σύνολο προσώπων. Παρέχει την ψευδαισθηση της εγγύτητας και του δεσμού. Η ταύτιση είτε με τη συλλογικότητα είτε με την υπερισχύουσα φιγούρα του ηγέτη, παρέχει στο άτομο ένα ψυχολογικό υποκατάστατο.

ΟΔΗΓΕΙ → Στην απώλεια της προσωπικότητας, των ιδιαίτερων εκείνων γνωρισμάτων, φυσικών – πνευματικών – βουλητικών, που καθιστούν τον άνθρωπο μια αυτόνομη, μοναδική οντότητα, έναν πραγματικό άνθρωπο.

ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ:

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΙΤΙΑ

Η μάζα δεν είναι κάτι πρωτογενές, αλλά ένα δευτερογενές φαινόμενο. Οι άνθρωποι γίνονται μάζα από τις κοινωνικές συνθήκες.

ΓΕΝΕΣΙΟΥΡΓΑ ΑΙΤΙΑ:

Η εργασία αξιοποιεί ένα μόνο μέρος των ιδιοτήτων του ανθρώπου, χωρίς να συμμετέχει σε αυτήν → αδράνεια κρίσης, ομοιομορφία, ατροφικό αίσθημα δημιουργίας.

Η καταναλωτική μανία και η μόδα σε συνάρτηση με τον υλιστικό ευδαιμονισμό → Αλλοτρίωση, ποσότητα και όχι ποιότητα.

Η τεχνοκρατική παιδεία δημιουργεί και διαπλάθει τον κομφορμιστή τύπο ανθρώπου που δέχεται παθητικά τις κοινωνικές επιταγές.

Η έλλειψη επικοινωνίας, ο ασθματικός ρυθμός της ζωής και η ανωνυμία της πόλης, διαταράσσουν την ψυχική ισορροπία του ατόμου → Αυταλλοτρίωση του ανθρώπου → ξενοκίνητη ύπαρξη.

Τα Μ.Μ.Ε και η διαφήμιση δημιουργούν ομοιόμορφο τρόπο συμπεριφοράς, αιχμαλωτίζουν το υποσυνείδητο → ομοιόμορφη μάζα καταναλωτών.

Η πολιτική δημαγωγία και η ένταξη σε κομματικές οργανώσεις, που προσπαθούν να μετατρέψουν τα μέλη τους σε μάζα άβουλη και πειθήνια στις αρχές τους για την ικανοποίηση προσωπικών φιλοδοξιών.

Η παγκοσμιοποίηση μέσα από την προώθηση των οικονομικών συμφερόντων των ολιγοπωλίων χειραγωγούν με ένα οργανωμένο σύστημα προπαγάνδας → τυποποίηση – μέσος άνθρωπος.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

ΣΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το άτομο σε κατάσταση μάζας απαλλάσσεται από την καταπίεση των ασυνείδητων ορμέφυτων του, διαπιστώνει ο Σ. ΦΡΟΥΝΤ. Χάνει την ψυχολογική του ελευθερία και τον αυτοέλεγχο ≠ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ. Κυριεύεται από φανατισμό, δογματισμό, μισαλλοδοξία. Χάνει τη συναίσθηση της κοινωνικής ευθύνης.

Μεταβάλλεται σε μια άμορφη ύλη, σε όχλο, τον οποίο μπορούν εύκολα να χρησιμοποιήσουν.

Σταδιακά σχηματίζεται ένας φαύλος κύκλος ή ένα τείχος που απορροφά την ενεργητικότητα του ατόμου και το ενδιαφέρον του για τους άλλους ή για την ανάπτυξη εσωτερικής ζωής ή αξιολογής ηθικής κοσμοθεωρίας. Δεν έχει ενεργό συμμετοχή στα κοινά, αδιαφορεί για την εσωτερική του ελευθερία. Εναποθέτει τις ελπίδες του στη σιγουριά ή την υποδούλωση που ευαγγελίζονται μαζικά κηρύγματα.

ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η παραίτηση από το δικαίωμα του σκέπτεσθαι και η άνευ όρων εκχώρησή του στην εξουσία, στο κόμμα, στην προπαγάνδα, στην κατανάλωση, στα Μ.Μ.Ε. Έτσι, περιορίζεται σε κοινοτοπίες και γενικές εκφράσεις που δεν μεταδίδουν κανένα νόημα, καμιά συγκίνηση.

≠ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. (υποβάθμιση πολιτικών αξιών : ελευθερία, δικαιοσύνη, ισότητα, ισοτιμία, αξιοκρατία)

ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ Οι σχέσεις μετατρέπονται σε εφήμερες, τυπικές και περιορίζονται σε χαιρετισμούς και φιλοφρονήσεις. Ο άνθρωπος συλλέγει, δεν επιλέγει φίλους, δεν δεσμεύεται συναισθηματικά, δεν ενδιαφέρεται πραγματικά, παρά μόνο για τον εαυτό του.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Η «αισθητική ρύπανση» κατακλύζει όλες τις εκφάνσεις του πολιτισμού. Η επικράτηση της εμπορευματοποίησης στις τέχνες, τα θεάματα, την ψυχαγωγία, δεν επιτρέπει την άσκηση μέσα στο κάλος που συμβάλλει στην απόκτηση ανώτερης αισθητικής ποιότητας. Το άτομο εθίζεται

στην απλή «θέαση». Η στάση αυτή είναι μια αντίφαση αν αναλογιστούμε ότι ο άνθρωπος διαθέτει «φύσει» το αίσθημα του ωραίου, των ήχων των ρυθμών και των χρωμάτων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ Η απελευθέρωση των ενστίκτων των μαζών που συχνά αντιτίθενται μεταξύ τους οδηγεί σε εκρηκτικές καταστροφές, βία, πολέμους, γενοκτονίες αλλά και σε Θρησκευτικό φανατισμό. Η μάζα γίνεται πειθήνιο όργανο στα χέρια επίδοξων «μεσσιών», οι οποίοι χωρίς ηθικούς δισταγμούς ασκούν επιρροή στην ολότητα των ατόμων, την οποία χαρακτηρίζουμε ψυχικό βιασμό.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Η μαζικοποίηση και τυποποίηση της παραγωγής σε παγκόσμιο επίπεδο έχει ως γνώμονα την ποσότητα και όχι την ποιότητα. Ο καταναλωτής στρέφεται – σε βάρος της υγείας του- στις εύκολες, γρήγορες και τυποποιημένες λύσεις, όπως στην «πρόχειρη – βρώμικη» διατροφή.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η μαζικοποίηση αποξενώνει τους ανθρώπους από τις αληθινές τους ανάγκες και τους υψηλούς σκοπούς της ζωής. Παθητικοί και αδιάφοροι αφήνονται στην αλλοτρίωσή τους, χωρίς να συνειδητοποιούν πως στις κοινωνίες της ομοιομορφίας, η ποιότητα ζωής μόνο όραμα μπορεί να αποτελέσει, ένα όραμα, που θα πυροδοτήσει την προσπάθεια για αναθεώρηση των συνθηκών ζωής.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

«ΠΟΣΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΙΣΑΙ;»

Με την τεχνολογία να εξοπλίζεται με καταγιστικούς ρυθμούς, προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι ο άνθρωπος του 21^{ου} αιώνα δεν έχει αποτινάξει θρύλους και παραδόσεις χιλιάδων ετών, εξακολουθώντας να πιστεύει σε μια σειρά από δεισιδαιμονίες και προλήψεις. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι συνοδεύουν τον άνθρωπο στα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής του: τη γέννηση του, το γάμο του, την ασθένεια, ακόμα και το θάνατό του. Ο λόγος –φαινομενικά– είναι: Ανεξαρτήτως του πόσο έχουμε παλέψει για κάτι, πάντα κάτι μπορεί να πάει στραβά και, συνεπώς, το κακό και η ατυχία παραμονεύουν παντού, ακόμα και όταν είμαστε απόλυτα σίγουροι για το αντίθετο. Ο Γ. Αδαμόπουλος από την ομάδα ερευνών «alpha research team» αναλύει τις σημαντικότερες από αυτές τις δεισιδαιμονίες οι οποίες επιζούν μέχρι σήμερα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ 13: Ανέκαθεν, η Παρασκευή εθεωρείτο η «χειρότερη» ημέρα της εβδομάδας. Για τους χριστιανούς, η εξήγηση για την εν λόγω πεποίθηση είναι απλή: Ο Χριστός σταυρώθηκε ημέρα Παρασκευής. Από την άλλη, ο αριθμός 13 θεωρείται συνώνυμο της ατυχίας σε πολλούς πολιτισμούς. Και εδώ συναντάμε μια πιθανή χριστιανική προέλευση, καθώς ο Ιούδας, ήταν ο 13^{ος} παρευρισκόμενος στο Μυστικό δείπνο. Για άλλους, στις 13 Οκτωβρίου του 1307, ημέρα Παρασκευή, ο βασιλιάς της Γαλλίας, Φίλιππος Δ', συνέλαβε χιλιάδες μέλη του ιπποτικού τάγματος από τους θρυλικούς Ναιτες Ιππότες τόσο θίαια και αποτροπιαστικά, ώστε η ημέρα αυτή έμεινε παροιμιώδης. Στην Ελλάδα η Τρίτη θεωρείται γρουσουζική, γιατί έχει συνδυαστεί με την πτώση της Κωνσταντινούπολης, που σημάδεψε το τέλος της βυζαντινής Αυτοκρατορίας και την αρχή 400 χρόνων σκλαβιάς στους Οθωμανούς. Το περιστατικό έλαβε χώρα στις 29 Μαΐου του 1453, ημέρα Τρίτη.

ΤΟ ΧΤΥΠΗΜΑ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ: Η φράση "χτύπα ξύλο" είναι από τις πιο διαδεδομένες στην Ελλάδα και γίνεται πράξη με ένα χτύπημα σε μια ξύλινη επιφάνεια. Η πεποίθηση πολλών αρχαίων πολιτισμών ήταν ότι τα δένδρα κατοικούνταν από πνεύματα. Έτσι, οποιοσδήποτε ήθελε να ζητήσει από το πνεύμα του δένδρου να παρέμβει και να βοηθήσει ώστε να μη συμβεί κάτι κακό, δεν είχε παρά να χτυπήσει ξύλο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός πως όταν δεν υπάρχει ξύλο διαθέσιμο, χτυπάμε οτιδήποτε, προκειμένου να γίνει η απαραίτητη κίνηση!

Η ΑΝΟΙΧΤΗ ΣΚΑΛΑ: Η ερμηνεία για τη συγκεκριμένη δεισιδαιμονία εστιάζεται στο ίδιο το σχήμα της ανοιχτής σκάλας, που σχηματίζει ένα τρίγωνο με το έδαφος. Το τρίγωνο παραπέμπει ευθέως στον ιερό για τους χριστιανούς αριθμό 3 και, συνεπώς διασχίζοντας το έδαφος κάτω από μια σκάλα, ουσιαστικά παρεμβαλλόμαστε μεταξύ των πλευρών του τριγώνου, «σπάμε» την Τριάδα και, άρα, προκαλούμε το μένος του Θεού.

ΕΠΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΓΡΟΥΣΟΥΖΙΑ: Όλοι γνωρίζουν πως το σπάσιμο ενός καθρέπτη είναι μεγάλη γρουσουζιά, ενώ η κακοτυχία που θα ακολουθήσει οριοθετείται και χρονικά: επτά ολόκληρα χρόνια! Πολύ πριν εφευρευθούν οι καθρέφτες, ο άνθρωπος μπορούσε να δει την αντανάκλαση του εαυτού του στην επιφάνεια μιας λίμνης. Οποιαδήποτε διαταραχή στη λίμνη κατέστρεφε την αντανάκλαση και, συνεπώς, εθεωρείτο κακοτυχία για αυτόν που κοιτούσε τον εαυτό του. Με τον «ερχομό» των καθρεφτών, η διαταραχή ισοδυναμούσε με το σπάσιμο του καθρέπτη. Για λόγο όμως ο αριθμός της «τιμωρίας» σχετίζεται με το επτά; Δυο απόψεις κυριαρχούν. Η μία άποψη υποστηρίζει, όταν οι

καθρέφτες έγιναν ευρέως διαδεδομένοι ήταν τόσο ακριβοί, που το σπάσιμο ενός σήμαινε ότι ο «δράστης» θα έπρεπε να μείνει επτά χρόνια στην υπηρεσία του ιδιοκτήτη του καθρέφτη για να τον ξεπληρώσει. Η άλλη άποψη υποστηρίζει, ότι τα επτά χρόνια προέρχονται από την αρχαία ρωμαϊκή πεποίθηση πως το σώμα αναγεννάτε κάθε επτά χρόνια και, συνεπώς, προκειμένου να «γιατρευθεί» η ζημιά που επήλθε στο σώμα από το σπάσιμο του καθρέφτη, απαιτούνται επτά χρόνια.

Η πίστη σε προλήψεις και δεισιδαιμονίες λειτουργεί αντισταθμιστικά στον πιο αρχέγονο φόβο της ανθρώπινης ύπαρξης: το φόβο για το άγνωστο, για εκείνο που δεν μπορούμε ούτε να προβλέψουμε, αλλά ούτε και να αντιμετωπίσουμε. Οι σύγχρονοι ρυθμοί της καθημερινότητας και ο φόρτος της εργασίας, η πίεση από την κάθε λογής εξουσία, αλλά και η σύγκρουση μεταξύ του «θέλω» και του «πρέπει», δημιουργούν στον καθέναν από εμάς μια συναισθηματική ένταση, ένα άγχος για το τι μέλλει γενέσθαι, για το τι κρύβεται στην επόμενη στροφή της ζωής μας. Έτσι χρειαζόμαστε έναν τρόπο να καταπολεμήσουμε αυτό το άγχος, κάτι δηλαδή που θα μας παρέχει μια υποτυπώδη ασφάλεια και, κυρίως, την πίστη ότι «όλα θα πάνε καλά». Εδώ ακριβώς υπεισέρχεται στον άνθρωπο ο παράγοντας των προλήψεων και των δεισιδαιμονιών προσφέροντάς του –απλόχερα– μια ανακούφιση από την πίεση και μια σειρά θετικών σκέψεων. όταν χτυπάμε ξύλο παραχωρούμε την πρωτοβουλία στην «άλλη πλευρά». Έτσι όμως, δεν αναγνωρίζουμε τη δική μας συμμετοχή και ευθύνη σε μια κατάσταση και ανάγουμε τα πάντα στην κακοτυχία και την γρουσουζιά. Έμμεσα η δεισιδαιμονία μας οδηγεί στο να είμαστε θεατές του ίδιου μας εαυτού. Ασκώντας μια σειρά πρακτικών αμφιβόλου προελεύσεως και αποτελεσματικότητας, βάζουμε στην άκρη τις δικές μας δυνάμεις και βασιζόμαστε στο άγνωστο. Είναι, άλλωστε, γνωστό πως η πίστη στο υπερβατικό μπορεί να κινήσει βουνά. Η ανθρώπινη θέληση όμως μπορεί να κάνει πολύ περισσότερα...

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να συνοψίσετε το περιεχόμενο του κειμένου σε να περιλήψη 80 περίπου λέξεων.

B. « Με την τεχνολογία να εξοπλίζεται με καταϊγιστικούς ρυθμούς, προκαλεί εντύπωση το γεγονός ότι ο άνθρωπος του 21^{ου} αιώνα δεν έχει αποτινάξει θρύλους και παραδόσεις χιλιάδων ετών, εξακολουθώντας να πιστεύει σε μια σειρά από δεισιδαιμονίες και προλήψεις». Χρησιμοποιώντας την παραπάνω φράση ως θεματική περίοδο να αναπτύξετε μία παράγραφο με τη μέθοδο της αιτιολόγησης ή των παραδειγμάτων ή συνδυασμό αυτών.

Γ1. Σε ποιο είδος ανήκει το κείμενο που διαβάσατε; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Γ2. « Η πίστη σε προλήψεις και δεισιδαιμονίες λειτουργεί αντισταθμιστικά στον πιο αρχέγονο φόβο της ανθρώπινης ύπαρξης: το φόβο για το άγνωστο, για εκείνο που δεν μπορούμε ούτε να προβλέψουμε, αλλά ούτε και να αντιμετωπίσουμε». Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω περιόδου σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων.

Δ. Η παράδοση και η αλλαγή είναι δύο φυσικές τάσεις που συνθέτουν τη ζωή των ανθρώπων. Να εξετάσετε πώς λειτουργούν σε μία κοινωνία και κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση του πολιτισμού. (Άρθρο)



ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ

ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ Ο ΕΡΩΤΑΣ ;

Αν ο Έρωτας έχει ορισμό, τότε αυτός περιέχει το πιο έντονο συναίσθημα το πιο ζωοποιό, αλλά και το πιο καταπιεστικό, καθώς απαιτεί την ανταπόκριση. Από τον Πλάτωνα, που αναφέρει στο Συμπόσιο ότι «'αθανασίας γάρ χάριν παντί αύτη ή σπουδή και ό έρωσ έπεται» (για την αθανασία συνοδεύει όλα τα όντα ο ζήλος και ο έρωτας) μέχρι τον αυστηρό Σοπενχάουερ, που ονομάζει τον έρωτα «αναγκαίο κακό» ή την ψυχανάλυση, που θεωρεί την ορμή του Έρωτα αντίδοτο στο ένστικτο του θανάτου, το συμπέρασμα παραμένει ένα: Δεν νοείται ανθρώπινη ψυχή χωρίς έρωτα. Από τον Τρωικό πόλεμο μέχρι τον ηδονισμό της δεκαετίας του '60 στον 20ο αιώνα και την πορνογραφία του 21ου, ο Έρωτας, η ηδονή και η αγάπη, είναι βασικές παράμετροι που καθορίζουν την κοινωνική εξέλιξη, ισότιμα με τον πόλεμο και την τεχνολογία. Στο όνομα του Έρωτα έχουμε δει τα πάντα, να κλωνίζονται εκκλησίες, να ανατρέπονται βασιλείες, να λέγονται τα μεγαλύτερα ψεύδη, να γράφονται έπη και ποιήματα.

Από τον ζωοποιό και σεισμικό Έρωτα, φτάσαμε και στη γιορτή του, δηλαδή σε μια διαδικασία που μετριέται κάθε 14 του Φλεβάρη. Αν κάτι έχει επέτειο, δεν μπορεί να είναι θείο, καθώς η προσέγγιση του Θείου είναι συνεχής, βιώνεται καθημερινά και είναι αδιάσπαστη. Ο Έρωτας γίνεται γιορτή, δηλαδή τελετή με κανόνες από «δώρα φέροντες» και χάνει το Άναρχον, ή και την τρυφερότητα της καθημερινής Ιπποσύνης. Το δώρο του Αγίου Βαλεντίνου έγινε θεσμός και κόστος, δηλαδή πράξη συμβατή με μια μηχανικά οργανωμένη κοινωνία. Μας επιτρέπει να τον αξιολογήσουμε και να τον αποτιμήσουμε έστω και με την απόδειξη της ταμειακής μηχανής. Μα και ακόμα όσοι δεν γιορτάζουν, όσοι ζουν μέσα στην μοναξιά τους, τώρα έχουν την εύκολη λύση, αυτή της κατανάλωσης με τη ψηφιακή εκδοχή, την απεικόνιση του Ερωτισμού.

Πως γεννήθηκε όμως αυτή η γιορτή; Με απόφαση του πάπα Γελάσιου, για να αντικαταστήσει την παγανιστική τελετή γονιμότητας τα Λουπερκάλια, καθιερώθηκε ως εορτή των ερωτευμένων στις 14 Φεβρουαρίου. Αργότερα πέρασε από την Ιταλία στην υπόλοιπη Ευρώπη και από τη Βρετανία στην Αμερική, ενώ από το 16ο αιώνα εξαπλώνεται και στον υπόλοιπο κόσμο. Όμως στις αρχές του 20ου αιώνα παίρνει μια εντελώς διαφορετική μορφή. Η επιστημονική ανάπτυξη του marketing και της διαφήμισης προωθούν μια μαζική εμπορευματοποίηση των δώρων, με στόχο όλο και μεγαλύτερους τζίρους. Και στην Ελλάδα ; Η είσοδος της γιορτής στη χώρα μας πραγματοποιήθηκε τέλη της δεκαετίας του '70 με πρωτοβουλία πολυεθνικών εταιρειών. Λίγα χρόνια αργότερα είναι τέτοια η επιτυχία που προκάλεσε αντιδράσεις, κυρίως από την Ελληνική εκκλησία, που θεωρούσε και εξακολουθεί να θεωρεί αδιανόητο τον εορτασμό ενός Αγίου που δεν υπάρχει στο Ορθόδοξο Εορτολόγιο. Πρέπει να γνωρίζεις, Ορθόδοξε ερωτευμένε, ότι η ημέρα εορτής σου είναι του Αγίου Υακίνθου την 3η Ιουλίου ή αν δεν είσαι πολύ ερωτευμένος τον Ιούλιο, έχεις ως επιλογή την 13η Φεβρουαρίου, ημερομηνία εορτασμού των Αγίων Ακύλα και Πρισκίλλης.

Δεν θα ήταν υπερβολή αν ισχυριζόταν κανείς ότι ο Άναρχος Θεός Έρωτας, κουκουλώνεται, από μια τυπολογία συμπεριφορών, που δίνονται απλόχερα ως λύση από την ψευδό – ελεύθερη εποχή μας. Κλασικό παράδειγμα «λύσεων» με πλήθος επιλογών αποτελεί και ο γάμος. Μπορούμε να επιλέξουμε ανάμεσα σε θρησκευτικό, πολιτικό, επίσημη συγκατοίκηση, σύμφωνο συμβίωσης, ετεροφυλικό ή ομοφυλοφιλικό, κοσμικό ή πριβέ, με κέτερινγκ ή φθηνό. Αν η συνταγή αποτύχει, υπάρχει ένα άλλο πακέτο λύσεων, όπως το διαζύγιο, η τυπική συμβίωση για τα παιδιά και τελικά μια ερωτική διαδρομή από γεμάτη ένταση και αγωνία επιθυμία να διαχειριστούμε τον Άναρχο

Έρωτα , ώστε να υπάρχει πάντα λύση. Δηλαδή λήξη. Για κάθε έρωτα που γιορτάζει του Αγίου Βαλεντίνου και μόνο, ελπίδα είναι ότι υπάρχει πάντα έρωτας, μυστικός και μαγικός, όπως το ερωτικό ξόρκι στο πουγκί. Η προϋπόθεση για να λειτουργεί παντοτινά, είναι να μην ανοίξεις το φυλακτό ποτέ , ούτε και να το βγάλεις από πάνω σου.

Όταν όμως το ρόλο του φίλου , του συντρόφου και του εραστή τον αναλαμβάνουν ένας υπολογιστής, ένα AVATAR, η ένας άνθρωπος με τον οποίο υπάρχει επαφή μόνο εξ αποστάσεως, τότε μιλάμε για ένα νέο κοινωνικό φαινόμενο το οποίο οδηγεί στην πλήρη αποστείρωση της ανθρώπινης επαφής. Από έρευνα που πραγματοποίησαν μέσω FACEBOOK μεταπτυχιακοί φοιτητές του τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, προέκυψαν αποκαλυπτικά αποτελέσματα. Το 80% των χρηστών του διαδικτύου που κάνουν cybersex είναι άνδρες, ενώ, ανεξαρτήτως φύλου, το 75% είναι ετεροφυλόφιλοι και το 50% είναι παντρεμένοι ή έχουν σταθερό δεσμό. Το 12% δηλώνει απομονωμένο κοινωνικά. Το «πλάσιμο» ιδανικού συντρόφου, αποτελεί έναν από τους σημαντικούς λόγους αυτής της επιλογής. Από όποια οπτική και να το δούμε, με μια μακρόσυρτη διαδικασία, ο έρωτας, ως αίσθημα, ως φιλοσοφία και πράξη, μετουσιώθηκε σε μια τεχνική διαδικασία και σε μια καταναλωτική συνήθεια. Πάντα όμως συγκινεί και πλημμυρίζουν ελπίδα, οι έρωτες μεταξύ Πάριδος και Ελένης, Οδυσσέα και Πηνελόπης, Περικλέους και Ασπασίας, Δάφνιδος και Χλόης. Ο Τάσος και η Γκόλφω πάντα θα ανθίζουν τις ερωτικές ελπίδες.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΝΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (70-90 λέξεις)

Μονάδες 25

B1. «Όταν όμως το ρόλο του φίλο, του συντρόφου και του εραστή τον αναλαμβάνουν ένας υπολογιστής, ένα AVATAR, η ένας άνθρωπος με τον οποίο υπάρχει επαφή μόνο εξ αποστάσεως, τότε μιλάμε για ένα νέο κοινωνικό φαινόμενο το οποίο οδηγεί στην πλήρη αποστείρωση της ανθρώπινης επαφής». Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της περιόδου σε μια παράγραφο 60 περίπου λέξεων.

Μονάδες 10

B2. Να βρείτε τα συνώνυμα των λέξεων: παγανιστική – ανταπόκριση – ισότιμα – συμβατή – συμβίωση.

Μονάδες 5

B3. Ποιο σκοπό εξυπηρετούν οι ερωτήσεις στην τρίτη παράγραφο του κειμένου;

Μονάδες
5

B4. Ποιος είναι ο κύριος τρόπος πειθούς στην τελευταία παράγραφο του κειμένου;

Μονάδες
10

Γ. Σε άρθρο σου (600-700 λέξεις) να αναπτύξεις τους λόγους για τους οποίους στη σύγχρονη κοινωνία, οι άνθρωποι είναι ανήμποροι να αναπτύξουν σχέσεις αγάπης και να προτείνεται τρόπους για να αποκατασταθούν οι ανθρώπινες σχέσεις.

Μονάδες 40.

Πηγές: Παραδόσεις, Ν. Πολίτης, Γράμματα.

«ΕΙΣΑΙ ΨΕΥΤΗΣ;»

Στην καθημερινότητά μας συναντούμε όλα τα είδη του ψεύδους. Το ψεύδος εμφανίζεται απείρως περισσότερο πολύμορφο από την αλήθεια. Στον επαγγελματικό χώρο, ιδιαίτερα στις πολυεθνικές εταιρείες, θριαμβεύει η ψευδολογία του συμφέροντος. Πολλοί εργαζόμενοι υπερβάλλουν για τις ικανότητές τους ή διαβάλλουν τους θεωρούμενους πιο επίφοβους συναδέλφους τους. «Πατώντας επί πτωμάτων» προσπαθούν να ανελιχθούν στην ιεραρχία της εργασίας τους, να κερδίσουν την εύνοια των ανωτέρων τους, αδιαφορώντας για το κακό που θα επιφέρουν στους γύρω τους. Έτσι ο χώρος εργασίας μετατρέπεται σε «ρωμαϊκή αρένα» όπου επιβιώνει αυτός που διαθέτει την καλύτερη τεχνική στο ψεύδος.

Το ψεύδος της άμυνας είναι εμφανές, καθημερινό θα λέγαμε, στο σχολικό περιβάλλον. Οι μαθητές εφευρίσκουν απίθανες δικαιολογίες, όταν δεν είναι συνεπείς στις απαιτήσεις των καθηγητών τους. Η ψευδολογία της άμυνας παρουσιάζεται εξαιτίας της ανασφάλειας, της έλλειψης αυτοπεποίθησης και της ευθυνοφοβίας που δυστυχώς αποτελούν κύρια χαρακτηριστικά του σύγχρονου ανθρώπου.

Το ψεύδος της κακότητας χαρακτηρίζεται ως επιβλαβές για το κοινωνικό σύνολο. «Τυφλωμένος από φθόνο, από μανία καταστροφής, από κακεντρέχεια, ο άνθρωπος που καταφεύγει στην ψευδολογία της κακότητας, βρίσκει διέξοδο προσπαθώντας να καταστρέψει όσους βλέπει ευτυχημένους. Θεωρεί τον εαυτό του ανεπαρκή και αντι να προσπαθήσει να βελτιωθεί υποτιμά συνεχώς τους γύρω του επιδιώκοντας να εξισωθεί.

Ο άνθρωπος που καταφεύγει στην ψευδολογία της ματαιοδοξίας επιδιώκει να αποσπάσει το θαυμασμό των άλλων. Καθώς οι δικές του εμπειρίες δεν προσφέρουν κάτι σημαντικό, επινοεί φανταστικές ιστορίες στην προσπάθειά του να εντυπωσιάσει και, κατά συνέπεια προσεγγίσει πιο εύκολα τους γύρω του.

Ο άνθρωπος που καταφεύγει στην ψευδολογία της ψυχαγωγίας δεν κινείται από «σκοτεινά ελατήρια» αλλά από διάθεση να διασκεδάσει το ακροατήριό του και διαστρέφει την πραγματικότητα πλάθοντας φανταστικές ιστορίες, επιδιώκοντας να ψυχαγωγήσει τους γύρω του. Εξάλλου, η αλήθεια παραποιείται τόσο φανερά που δεν υπάρχει κίνδυνος ή διάθεση εξαπάτησης. Η ανιδιοτελής ψυχαγωγία είναι πανταχού παρούσα στη ζωή μας. Τα χιλιάδες ανέκδοτα που διαδίδονται καθημερινά, η δημιουργία ιστοριών που περιλαμβάνουν εξαιρετικές επιδόσεις στο κνήγι, στο ψάρεμα, τον αθλητισμό, την οδήγηση, τη σχέση με το άλλο φύλο, αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα. Οι καλλιτέχνες, όπως εύστοχα αναφέρετε, λένε ψέματα για να αποκαλύψουν αλήθειες, ενώ οι πολιτικοί λένε ψέματα για να κρύψουν αλήθειες.

Το «γενναίον ψεύδος» ή ευσεβής απάτη, αν και σπανιότερο, υπάρχει και αποτελεί δείγμα αλτρουισμού και χαρακτηριστικό ειλικρινών φιλικών σχέσεων. Η αγάπη και αλληλεγγύη ωθούν τον άνθρωπο στην «βελτίωση» της πραγματικότητας. Σε αυτό το ψεύδος καταφεύγει ο άνθρωπος που επιθυμεί να απαλύνει τον πόνο ενός συνανθρώπου του, ή ακόμη και να τον προστατέψει από

μια ενδεχόμενη καταστροφή. Όλοι γνωρίζουν, βέβαια, ότι υπάρχει απάτη, αλλά πάντοτε οι προθέσεις είναι αγνές.

Στο κείμενο «το φάσμα της ψευδολογίας», ο Ε. Π. Παπανούτσος, (σχολικό βιβλίο «θεματικοί κύκλοι», έκφραση – έκθεση) προβαίνει σε αρκετά κατατοπιστική διαίρεση της ψευδολογίας και επισημαίνει δύο ενόητες ψεύδους: την ιδιοτελή και την ανιδιοτελή ψευδολογία. Αν αναλύσουμε και κλιμακώσουμε τα είδη ψεύδους με κριτήριο τα κίνητρα και τα αποτελέσματα, από τα πιο ανώδυνα έως τα πιο επικίνδυνα θα μπορούσαμε να καταλήξουμε συμπερασματικά: 1) Το «γενναίον ψεύδος». 2) Η ψυχαγωγική ψευδολογία 3) Η ψευδολογία της ματαιοδοξίας 4) Η ψευδολογία της άμυνας 5) Η ψευδολογία του συμφέροντος 6) Η ψευδολογία της κακότητας. Οι δύο τελευταίες μορφές είναι και οι επικίνδυνες. Η ψευδολογία του συμφέροντος γίνεται συνειδητά και προμελετημένα για να επιτευχθούν ανήθικοι σκοποί (αμοραλισμός-αριθισμός). Πιο αξιολογική και πιο επικίνδυνη από όλες, είναι η ψευδολογία της κακότητας, καθώς συνιστά και ψυχοπαθολογική περίπτωση. Ο ψευδολόγος τέτοιου είδους χαρακτηρίζεται φθονερός και κακοήθης και οι βλάβες που μπορεί να προκαλέσει είναι τεράστιες.

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να αποδώσετε την περίληψη του κειμένου σε 60-80 λέξεις.

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

B1. Να αναπτύξετε την άποψή σας για την ψευδολογία του συμφέροντος και τους προβληματισμούς που σας προκαλεί σε μία παράγραφο των δέκα σειρών, περίπου. ΜΟΝΑΔΕΣ 8

B2. «Το γενναίον ψεύδος ή ευσεβής απάτη... οι προθέσεις είναι αγνές». Ποια είναι η μέθοδος και τα μέσα πειθούς που χρησιμοποιούνται στο απόσπασμα αυτό. ΜΟΝΑΔΕΣ 12

B3. Να δώσετε ένα συνώνυμο και ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου: ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ – ΨΕΥΔΟΛΟΓΙΑ – ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙ – ΔΙΑΣΤΡΕΦΕΙ – ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΗΣ ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B4. Να βρείτε από μία διαρθρωτική λέξη ή φράση που εκφράζει τις ακόλουθες νοηματικές σχέσεις: ΧΡΟΝΙΚΗ ΣΧΕΣΗ, ΑΝΤΙΘΕΣΗ - ΕΝΑΝΤΙΩΣΗ, ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ-ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ, ΒΕΒΑΙΩΣΗ-ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΑΠΟΨΗΣ. ΜΟΝΑΔΕΣ 5

Γ. Ο νέος διαβλέπει στη σύγχρονη κοινωνία το ψεύτικο προσωπείο της, το οποίο αιχμαλωτίζει την εκπλήρωση των ονείρων του. Σε ένα άρθρο σας (500 λέξεις περίπου) στη σχολική εφημερίδα, να αναπτύξετε τα αίτια του φαινομένου και τη στάση και τη συμπεριφορά που οφείλει να διαμορφώσει ο νέος τόσο για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων, όσο και για τη δημιουργία ενός καλύτερου και ελπιδοφόρου κόσμου. ΜΟΝΑΔΕΣ 40



ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Παγκοσμιοποίηση σημαίνει ότι όλοι εξαρτιόμαστε ο ένας από τον άλλον. Οτιδήποτε συμβαίνει σε έναν τόπο μπορεί να έχει παγκόσμιες συνέπειες. Με τις κατεκτημένες γνώσεις και δυνατότητες, οι ενέργειες κάθε ανθρώπινης ύπαρξης διατρέχουν πελώριες αποστάσεις μέσα στο χώρο και στο χρόνο. Ορισμένοι θεωρούν ότι η παγκοσμιοποίηση σημαίνει αυτό που πρέπει να κάνουμε, αν θέλουμε να συγχρονιστούμε με το βηματισμό της παγκόσμιας κίνησης. Αναφέρεται σε αυτό που μας συμβαίνει, σε αυτό που δεχόμαστε ή παθαίνουμε και όχι σε αυτό που χρειαζόμαστε, σε αυτό που σχεδιάζουμε ή επιθυμούμε να κάνουμε. Είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο αμοιβαίας εξάρτησης.

Όμως ο παγκόσμιος χαρακτήρας του κεφαλαίου, του χρήματος και του εμπορίου δεν συνοδεύτηκε από μια ανάλογη πρόοδο στις δημοκρατικές διαδικασίες. Από αυτή την άποψη, οι θεσμοί, το θεμέλιο της δημοκρατίας, έχασαν τη δύναμή και την αποτελεσματικότητά τους. Η παγκοσμιοποίηση εκδηλώνεται με την αφαίρεση εξουσίας από τα εθνικά κράτη. Η ηθική αδιαφορία της οικονομικής δραστηριότητας παρήγαγε και την μεγάλη εξαθλίωση, τη φτώχεια και την πτώση του βιοτικού επιπέδου. Ο κόσμος των επιχειρήσεων κατέκτησε ένα δικό του χώρο αφαιρώντας στρατιωτικές, οικονομικές και πολιτιστικές εξουσίες του εθνικού κράτους στο οποίο ασκείται η πολιτική κυριαρχία.

Μια αποτελεσματική απάντηση στην παγκοσμιοποίηση μπορεί να είναι μόνο παγκόσμια. Και η τύχη μιας παγκόσμιας απάντησης εξαρτάται από την ανάδυση και από την ενίσχυση ενός παγκόσμιου πολιτικού πεδίου αγώνων. Από τους πολιτικούς ηγέτες λείπουν τόσο η αναγκαία προσαρμοστικότητα στη νέα εποχή, όσο και η πολιτική βούληση. Καθίστανται αναγκαίες νέες δυνάμεις, για να εδραιωθεί και να ενισχυθεί ένα αληθινά παγκόσμιο φόρουμ.

ΠΟΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ «Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ» ΠΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ;

Η παγκόσμια κυβέρνηση έχει τις εξής μορφές:

α) Παγκόσμια τράπεζα

β) Διεθνές νομισματικό ταμείο

γ) GATT (G7 – G9 –G20 ΚΛΠ) Ομάδα ισχυρότερων βιομηχανικών χωρών.

Η «νέα τάξη» έχει δημιουργηθεί για να προστατεύει τα δικαιώματα των ισχυρών σε όλο τον κόσμο. Οι διεθνείς αυτοί οργανισμοί συγκροτούνται στο όνομα της «παγκόσμιας τάξης και ευημερίας» για να επιτύχουν την πολιτική – οικονομική και πολιτιστική κυριαρχία ορισμένων ομάδων σε όλο τον κόσμο.

ΘΕΣΜΟΙ: Η «νέα τάξη» εκπροσωπείται από θεσμούς των οποίων τα συμφέροντα εξυπηρετεί όπως υπερεθνικές επιχειρήσεις, βιομηχανικές μονάδες, Μ.Μ.Ε κλπ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ όλων αυτών είναι η αυταρχικότητά τους, η τεράστια δύναμη τους και η ολοκληρωτική εσωτερική οργάνωσή τους. Κυριότερο χαρακτηριστικό βέβαια είναι η ελευθερία δράσης τους εφόσον δεν περιορίζονται από καμιά νόμιμη αρχή. Επίσης δεν διαθέτουν κανένα λαϊκό έρισμα, δρουν με αδιαφανή τρόπο, έχουν υποτάξει το λαό στα επενδυτικά συμφέροντα, απειλούν τη δημοκρατία και έχουν στρεβλώσει τις κλασικές φιλελεύθερες θεωρίες.

Πίσω από τη λειτουργία τους βρίσκονται οι βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες και πιο συγκεκριμένα, ισχυρά οικονομικά κέντρα (πολυεθνικές εταιρείες, τράπεζες) που επιδιώκουν την «χειραγώγηση» της παγκόσμιας οικονομίας για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους.

Μοναδικό εμπόδιο στην απόλυτη επικράτηση τους είναι οι δημοκρατικοί θεσμοί και η αφύπνιση των πολιτών.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

Μπροστά στην παντοδυναμία της «Νέας τάξης πραγμάτων» η δημοκρατία βρίσκεται σε διαρκή υποχώρηση. Οι εθνικές κυβερνήσεις αδυνατούν να αναπτύξουν ανεξάρτητη πολιτική. Η ισότητα και η δικαιοσύνη παραβιάζονται, οι ανισότητες μεγαλώνουν και η εξουσία αργά αλλά σταθερά περνά στα χέρια «αυτόκλητων» παγκόσμιων κυβερνήσεων. Οι εθνικές κυβερνήσεις συμμορφώνονται στις Μια σημαντική πρόταση για να αναχαιτιστεί η λαίλαπα της παγκοσμιοποίησης είναι η λαϊκή αντίσταση. Μόνο που για να αντιμετωπίσει τον «εχθρό» πρέπει να υιοθετήσει την τακτική του, δηλαδή να μην περιοριστεί και αυτή αποκλειστικά στα στενά εθνικά πλαίσια, αλλά να διεθνοποιηθεί και να αναπτυχθεί σε ένα παγκόσμιο αρραγές παλλαϊκό μέτωπο. Το μέλλον της ανθρωπότητας εξαρτάται από την απόφαση των ανθρώπων για δράση. Όσο πιο γρήγορα οργανωθούν και αντιδράσουν, τόσο το καλύτερο για όλους.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ- ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ:

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΣΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΧΩΡΕΣ

Α΄ΒΗΜΑ: (γενικό) Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας δεν πλήττει μόνο τις υπανάπτυκτες χώρες (σύνδεση) αλλά και ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού των βιομηχανικά αναπτυγμένων χώρων.

Β΄ΒΗΜΑ: 1. Μέσα στην παγκόσμια ανταγωνιστική οικονομία, πολλές παραγωγικές μονάδες πολυεθνικών εταιρειών μεταφέρονται σε τριτοκοσμικές χώρες, κυρίως σε εκείνες που «ανθεί» η παιδική εργασία και χρησιμοποιούν φτηνό εργατικό δυναμικό με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους παραγωγής. Έτσι αυξάνονται οι στρατιές των ανέργων και στις βιομηχανικές χώρες, ενώ ο πλούτος συγκεντρώνεται στα χέρια ελάχιστων προνομιούχων. Η μεγάλη μάζα του πληθυσμού βυθίζεται ολοένα και περισσότερο στη φτώχεια και την εξαθλίωση.

2. Καθημερινά χιλιάδες εργαζόμενοι υποπίπτουν στην κατηγορία του ανέργου. Δικαιώματα και κοινωνικές κατακτήσεις των εργαζομένων, που έχουν επιτευχθεί με σκληρούς αγώνες παραβιάζονται από τις κατ'έπιφαση «δημοκρατικές» κυβερνήσεις στο ρόλο του θεατή. Μέσα σε αυτή τη ζοφερή κατάσταση η κοινωνική διαμαρτυρία εκφυλίστηκε σε μορφές ατομικών παραβατικών συμπεριφορών.



Θανάσης Πάνου

Σπούδασε Οικονομία, Κοινωνιολογία - Εγκληματολογία και πραγματοποίησε ειδικές σπουδές εικαστικών τεχνών (εικόνα ήχος-κίνηση-λόγος) , στο art & culture center for artistic development & culture με αντικείμενο έρευνας την λειτουργία της καλλιτεχνικής φόρμας και τη μορφική της αντιστοιχία από το ένα είδος τέχνης στο άλλο. Έχει λάβει μέρος σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις Ζωγραφικής – Video-Art, στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει οργανώσει λογοτεχνικές εκδηλώσεις και δρώμενα πλαισιωμένα με μουσική και οπτικοποίηση ποιητικού λόγου. Ως εκπαιδευτικός έχει εργαστεί με ομάδες art therapy για παιδιά με ειδικές δεξιότητες και είναι επιστημονικός συνεργάτης του κέντρου ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΕΧΝΩΝ στο τμήμα πειραματικής έρευνας και έκφρασης. Άρθρα, λογοτεχνικά κείμενα και ποιήματα του έχουν δημοσιευθεί σε εφημερίδες ,περιοδικά και ανθολογίες. Με το μουσικό σχήμα των MOLES BAND έχουν επενδύσει μουσικά παραγωγές για ντοκιμαντέρ.

ISBN: 978-618-80632-3-5

